မြေခြားချိုင့်ကျေးရွာ

ပင်းတယမြို့နယ်

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်း (၂၀၁၆ - ၂၀၂၀)

ပြုစုရေးဆွဲသူ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ

မြေခြားချိုင့်ကျေးရွာ၊ ပင်းတယမြို့နယ်

(မွေးမြူရေး၊ ရေလုပ်ငန်းနှင့်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန၊
ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနက ကူညီရေးဆွဲသည်)

၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ

မာတိကာ

မာတိကာ ၁

စကားချီး ၄

မြေခြားချိုင့်ကျေးရွာ အရင်းအမြစ်ပြမြေပုံ၊ ပင်းတယမြို့နယ် ၆

အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာ နှင့် အစီအစဉ် ၇

(၁) နိဒါန်း - ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်ရွယ်ချက်နှင့် လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု ၇

(က) ရည်ရွယ်ချက်နှင့် ကျိုးကြောင်း ဖော်ပြချက်

(ခ) စီမံကိန်း၏ လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

(၂) ကျေးရွာ၏ ပထဝီဝင် အနေအထားနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ ၉

(က)` တည်နေရာ၊ မြေမျက်နှာသွင်ပြင် အနေအထား

(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်များ

(၃) ကျေးရွာ၏ လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အခြေအနေ ၉

(က) လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်လက်များ

(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု

(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်နစ်နာလွယ်မှု

(ဃ) ကျန်းမာရေး နှင့် အာဟာရ

(င) ပညာရေးနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ

(စ) ကျားမဆိုင်ရာ ဆက်နွယ်မှု

(၄) ကဏ္ဍအသီးသီး၏ လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးမှုအခြေအနေ ၁၀

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်

(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ

(ဂ) စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ

(ဃ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု

(င) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု

(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး

(ဆ) လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု

(ဇ) အခြေခံအဆောက်အဦများအား လက်လှမ်းမှီရယူမှု - လမ်း၊ တံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေး

(ဈ) တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့် ပြည်သူ့လုံခြုံရေး

(၅) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့်စိန်ခေါ်မှုများ ၁၃

(က) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ

(ခ) အဟန့်အတားများ နှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

(၆) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ပန်းတိုင်နှင့် ဗျူဟာ ၁၅

(၇) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များနှင့် ဗဟိုအဆင့် မူဝါဒများအကြားအစီအစဉ်ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ ၁၆

(၈) ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် အချိန်ကာလ ၁၇
(က) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်နှင့် ဘဏ္ဍာငွေလျာထားရေး
(ခ) ကဏ္ဍ နှင့် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုကိုအခြေခံ၍ စီမံချက်အုပ်စု သတ်မှတ်ခြင်း
(ဂ) ဦးစားပေး စီမံချက်များ
(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ
(၉) ဘတ်ဂျက်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ် ၂၂
(၁၀) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့် အစီအစဉ်များ ၂၄
(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ
(ခ) ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများ
(ဂ) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ
(ဃ) ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန် နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန် အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ
(၁၁) စီမံကိန်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း နှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း ၂၅
(က) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း
(ခ) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ဆောင်ရွက်ပြီးစီးမှု အကဲဖြတ်ခြင်း
(ဂ) နည်းပညာဆိုင်ရာ အကူအညီ
နောက်ဆက်တွဲ
နောက်ဆက်တွဲ (၁) စီမံချက် ဇယားများ ၂၈
(၁) ရွာ၏ လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ
ဇယား (၁) လူဦးရေ နှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ
ဇယား (၂) လုပ်သား အင်အား နှင့် ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း အမျိုးအစား
ဇယား (၃) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေ ပိုင်ဆိုင်မှု
ဇယား (၄) ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ အရင်းအမြစ်များ
ဇယား (၅) ဥစ္စာဓန အဆင့် အခြေအနေ
ဇယား (၆) ကျေးရွာ၏ ဝမ်းစာဖူလုံမှု အခြေအနေ
ဇယား (၇) ကူညီ စောင့်ရှောက်မှု အထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ
ဇယား (၈) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ
ဇယား (၉) ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့် အုပ်စု
(၂) လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ
ဇယား (၁၀) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ
ဇယား (၁၁) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ
ဇယား (၁၂) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေ ပိုင်ဆိုင်မှု၊ မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု
ဇယား (၁၃) ကျေးရွာ၏ ရေအရင်းအမြစ် နှင့် ရေသွင်းဧရိယာ
ဇယား (၁၄) အဓိကသီးနှံများ နှင့် အထွက်နှုန်း
ဇယား (၁၅) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံး ကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု
ဇယား (၁၆) သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ
ဇယား (၁၇) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား (၁၈) မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေ
ဇယား (၁၉) မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ
ဇယား (၂၀) မွေးမြူရေး နှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာ နှင့် စိန်ခေါ်မှုများ
ဇယား (၂၁) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး မဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ
ဇယား (၂၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် အခွင့်အလမ်း၊ ပြဿနာ နှင့် အခက်အခဲများ
ဇယား (၂၃) ကုန်စည် နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမှီမှု အခြေအနေ
ဇယား (၂၄) ငွေကြေးလက်လှမ်းမှီမှု နှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း
ဇယား (၂၅) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိအလေ့အကျင့် နှင့် အခက်အခဲများ
ဇယား (၂၆) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အခက်အခဲများနှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျော့ချရေး အစီအမံများ
ဇယား (၂၇) မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်း နှင့် တက္ကသိုလ်ပညာ ပြီးစီးမှုနှုန်း
ဇယား (၂၈) ကျောင်းအပ်နှုန်း
ဇယား (၂၉) စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေ
ဇယား (၃၀) ပညာရေး အခက်အခဲ နှင့် ပြဿနာများ
ဇယား (၃၁) အဖြစ်များသော ရောဂါများ
ဇယား (၃၂) ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့ နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ
ဇယား (၃၃) သောက်သုံးရေ ရရှိမှု
ဇယား (၃၄) သန့်ရှင်းရေး အခြေအနေ
ဇယား (၃၅) ကျေးရွာ၏ လမ်း၊ တံတားတည်ရှိမှု အခြေအနေ
ဇယား (၃၆) ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး
ဇယား (၃၇) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ
ဇယား (၃၈) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ
ဇယား (၃၉) ဆက်သွယ်ရေး နှင့် သတင်းအချက်အလက် နည်းပညာ အခြေအနေ
ဇယား (၄၀) ယာဉ်ကျေးမှု နှင့် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေ
ဇယား (၄၁) ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမှီမှု
ဇယား (၄၂) မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ

နောက်ဆက်တွဲ (၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကိုအထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတား နှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ ၅၈
ဇယား (၄၃) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ
ဇယား (၄၄) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက်အဟန့်အတားနှင့်ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့်စိန်ခေါ်မှုများ

နောက်ဆက်တွဲ (၃) ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက် (ပြဿနာ ဆန်းစစ်ခြင်းမှ ဖြေရှင်းနည်း အထိ) ၆၁
ဇယား (၄၅) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက်

ကိုးကားစာရင်း ၆၆

အပိုင်း (ခ) စီမံချက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက် ၆၇
စီမံချက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်ပုံစံ

စကားချီး

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်သည် ၂၀၁၅/၁၆ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှ ၂၀၁၉/၂၀ ခုနှစ် အထိ (၅)နှစ်ကြာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာ၏ ပထမဦးဆုံးသော လူထုကိုယ်တိုင်ပါဝင်ရေးဆွဲထားသည့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် ဖြစ်ပါတယ်။ ကနဦးအနေဖြင့် စီမံချက်ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် လိုအပ်သောနည်းပညာများပံ့ပိုးပေးသောမွေးမြူရေး၊ ရေလုပ်ငန်းနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဦးစီးဌာနအား အထူးပင်ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ အရေးကြီးသောအချက်အလက်များနှင့် အကြံဉာဏ်များကို တက်တက်ကြွကြွပံ့ပိုးပေးသော ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် သက်ဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများကိုလည်း ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

ကျေးရွာတွင်ရပ်ရွာလုပ်ငန်းများကို စီစဉ်ချမှတ်လုပ်ဆောင်ဖူးခဲ့ကြသော်လည်း ကျေးရွာသူ၊ ကျေးရွာသားများ ကိုယ်တိုင်စနစ်တကျပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သည့် နည်းလမ်းများကို တွင်ကျယ်စွာသုံးစွဲလုပ်ဆောင်ခြင်း နည်းပါးနေပါသေးသည်။ အားလုံးပူးပေါင်းပါဝင်ပြီး ကျေးရွာစီမံကိန်းများရေးဆွဲခြင်းနည်းလမ်းကိုအသုံးပြု၍ အချင်းချင်းတိုင်ပင်ဆွေးနွေး အဖြေရှာတတ်လာစေရေးအတွက် မွေးမြူရေး၊ ရေလုပ်ငန်းနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန၏ ဦးဆောင်ညွှန်ကြားမှုဖြင့် မတူပီမြို့နယ်၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဦးစီးဌာနက စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးကျွမ်းကျင်သူအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကိုစီစဉ်ပြီး ကျေးရွာသူ၊ ကျေးရွာသားများနှင့်တွဖက်လုပ်ဆောင်စေခဲ့ပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းစဉ်ကြောင့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် ရေးဆွဲရာတွင်ကိန်းဂဏန်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်တို့၏ အရေးပါမှုကိုသိရှိရုံသာမ ကကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးကဲ့သို့သော ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်ရရှိနိုင်သောနေရာများမှ လည်းကောက်ယူရရှိခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင်ထပ်မံလိုအပ်သော ကိန်းဂဏန်း၊ အချက်အလက်များနှင့် နည်းပညာပံ့ပိုးမှုတို့ကို မြို့နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင် ရာများမှရယူရန်လိုအပ်ကြောင်းကိုလည်း ကောင်းစွာသိရှိခဲ့ ပါသည်။

ယခု ရေးဆွဲထားသော အစီအစဉ်ကို နောင်ကာလများတွင် ထပ်မံရရှိသည့် ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များ ထပ်ဖြည့်ပေးခြင်းဖြင့် ပိုမိုကောင်းမွန်လာမည်ဖြစ်ပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းစဉ်များဆောင်ရွက်နေမှု တစ်ဝက်ခန့်အရောက်တွင် လုပ်ငန်းတိုးတက်ပြီးစီးမှု၊ ပေါ်ပေါက်လာမည့်အခက်အခဲများ၊ ဦးစားပေးရွေးချယ်မှုများနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကို အခြေအနေကာလအပေါ် မူတည်၍ ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှုများ ဆက်လက်လုပ်ဆောင်သွားရန်လည်း လိုအပ်နေပါမည်။

ဤဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ဖော်ပြပါရှိသော ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ စုစည်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနနှင့် မြို့နယ် အဆင့် အစိုးရဌာနများနှင့် အထက်အဆင့်တာဝန်ရှိသူအစိုးရအဖွဲ့များ၏ ဆက်လက်ပံ့ပိုးမှုများရရှိနိုင်မည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။ဆက်လက်၍နောင်တွင်လည်း ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ အားထုတ်မှုအခြေအနေများကို ဆန်းစစ်သုံးသပ်ရန်နှင့် အကဲဖြတ်ရန် အတွက်ပံ့ပိုးကူညီမှုများ ရရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါကြောင်း ယုံကြည်ပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင်အပိုင်း (၂) ပိုင်း ပါရှိပါသည်။ အပိုင်း (က) တွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်တို့ ပါဝင်ပါသည်။ အကောင်အထည်ဖော်မည့်ဗျူဟာ၊ ဦးစားပေးလုပ်ငန်း အစီအစဉ်များ၊ ဘတ်ဂျက်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာရရှိနိုင်မည့် လမ်းကြောင်းနှင့်လုပ်ငန်းဆောင် ရွက်မှုအဆင့်ဆင့်တို့ကို အဓိကဖော်ပြထားပါသည်။ အပိုင်း (ခ) သည် စီမံကိန်းဆိုင်ရာအချက် အလက်၊ အကြောင်းအရာများဖြစ်ပြီး အဆိုပြုစီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ အသေးစိတ်အချက် အလက်များ ပါဝင်ပါသည်။

ဒီဇင်ဘာလ၊ ၂၀၁၅ ခုနှစ်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ
မြေခြားချိုင့်ကျေးရွာ
ပင်းတယမြို့နယ်

မြေခြားချိုင့်ကျေးရွာ အရင်းအမြစ်ပြမြေပုံ၊

ရည်ညွှန်း - မြေခြားချိုင့်ကျေးရွာ၊ ပင်းတယမြို့နယ်တွင် ပြုလုပ်သော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းအစီအစဉ်တွင် ကျေးရွာသူ၊ ကျေးရွာသားများ ကိုယ်တိုင်ပူးပေါင်းအကဲဖြတ်ခြင်းမှရယူသည်။ (၂၇-၂၉၊ ဇူလိုင်လ၊ ၂၀၁၅)

အပိုင်း (က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာ နှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်

(၁) နိဒါန်း - ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်ရွယ်ချက်နှင့်လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

(က) ရည်ရွယ်ချက်

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်သည် အစိုးရဌာနများ၊ ပြည်တွင်း/ ပြည်ပအဖွဲ့အစည်းများ၏ နိုင်ငံအတွင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးသော ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းအတွေ့အကြုံများကို လေ့လာသုံးသပ်ပြီး တစ်နိုင်ငံလုံး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများ ရေးဆွဲအကောင်ထည်ဖော်မည့် အစီအစဉ်သစ်ဖြစ်ကြောင်း သိရှိရပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ပထမဦးဆုံးသော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကို နိုင်ငံတော်၏အကူအညီဖြင့် ရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာလူကိုယ်တိုင်တက်ကြွစွာပါဝင်၍ ရေးဆွဲခဲ့ပါသည်။ ယခင်ကဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲရေး အတွေ့အကြုံမရှိခဲ့ပါ။ ဤအစီအစဉ်ရေးဆွဲပြီးနောက် ကျေးရွာ၏ဖွံ့ဖြိုးဆိုင်ရာကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက်များပြုစုရန် အရေးကြီးပုံကို အလေးထားမိလာကြပါသည်။ ထို့အပြင် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး၊ ဌာနဆိုင်ရာများ စသည်တို့ထံမှလိုအပ်သော ကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက်များရယူရန်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာစီမံကိန်း အကောင်ထည်ဖော်ရန် လိုအပ်သော နည်းပညာများရရှိရန် အရေးကြီးကြောင်းကိုပါ သတိပြုမိပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင် ကျေးရွာ၏လက်ရှိလူမှုစီးပွားရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေများ၊ ကြုံတွေ့နေရသော ပြဿနာများ၊ ထိုပြဿနာများဖြစ်ရသည့်အရင်းခံအချက်များ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးကိုအပုံအပိုးဖြစ်စေသောအချက်များနှင့် အဟန့်အတားဖြစ်စေသောအချက်များ၊ (၅)နှစ်တာကာလအပြီးတွင်ရရှိအောင်ဆောင်ရွက်လိုသည့် ရည်မှန်းချက်များ၊ ထိုရည်မှန်းချက်များရရှိရန် ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာအနေနှင့်ဆောင်ရွက်မည့် နည်းဗျူဟာများ၊ စီမံချက်များကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်းဖော်ပြထားပါသည်။ ထို့ပြင် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်သောအရာများနှင့် ငွေကြေးရရှိနိုင်မည့် လမ်းကြောင်းများကို လည်းဖော်ပြထားပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သော အစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ၊ အရပ်ဖက်လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၊ ဘဏ်များ၊ စာပေပညာရှင်များ၊ သတင်း နှင့် ပြည်သူ့ဆက်သွယ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏ အာရုံစိုက်မှုကိုရစေပြီးကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ပတ်သက်သူမှန်သမျှတို့သည် ဤအစီအစဉ်မှတ်တမ်း၏အသုံးဝင်မှုများကို သိရှိစေရန်မျှော်လင့်ပါသည်။

(ခ) နိုင်ငံတော်အစိုးရအဖွဲ့များအတွက် အသုံးဝင်မှု

ကျွန်ုပ်တို့၏ကျေးရွာအဆင့် အားထုတ်မှုများအတွက် မူဝါဒနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာအကူအညီများကိုစုစည်းဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန် ဤဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ကို မြို့နယ်အဆင့်၊ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းအဆင့်၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများအား တင်ပြမည်ဖြစ်ပါသည်။

ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍအဖွဲ့များအတွက် အသုံးဝင်မှုများအနေဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏လိုလားချက်နှင့် ၎င်းတို့၏စီးပွားရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများ ချိတ်ဆက်မှုဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် ဗျူဟာမြောက်ဆောင်ရွက်လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ (NGOs) ၊ အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ (CSOs) နှင့် အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများသည် ကျေးရွာလူထု၏အမှန်တကယ် လိုအပ်ချက်များနှင့် ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းများအား ပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

ဘဏ်လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် အသေးစားချေးငွေလုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် ကျေးလက်ဒေသရှိ ငွေကြေးဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များအတွက် သတင်းအချက်အလက်များ ပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

နည်းပညာအထောက်အပံ့ပေးမည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တက္ကသိုလ်များအနေဖြင့် ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာနှင့် ကျေးလက်လူထု၏ တိကျသောလိုအပ်ချက်များအား သိရှိလာခြင်းကြောင့် ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာနှင့်ဆိုင်သော ၎င်းတို့၏သုတေသနလုပ်ငန်းများကိုစီစဉ်ဆောင်ရွက်လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

မီဒီယာများ၊ ပြန်ကြားဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အရေးရပ်တည်မှုပေးသည့်အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့်ယုံကြည်ရလောက်သည့် သတင်းအချက်အလက် များကို ရရှိနိုင်မည်။

နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သည့် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံတကာငွေကြေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ (ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)။ နိုင်ငံတကာ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ၎င်းတို့အချင်းချင်း ပေါင်းစည်းဆောင်ရွက်မှုပိုမိုကောင်းမွန်စေပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များကို မြို့နယ်အဆင့်တွင် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းစီစဉ်မှုများ ပြုလာနိုင်ပါမည်။

(ဂ) စီမံကိန်း၏လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

ယခင်က ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် အချိန်ကာလတစ်ခုအတွင်း ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင် တတ်နိုင်သော ငွေကြေး၊ အစိုးရနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများထံမှ ရနိုင်မည့်အကူအညီများကို အခြေခံကာ ဦးစားပေးစီမံကိန်းများ ချမှတ်ခဲ့ပါသည်။ ယခုအခါ ယင်းသို့မဟုတ်ဘဲ ကျယ်ပြန့်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်ဖြင့် ရေးဆွဲထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

လူထုဦးဆောင်ပါဝင်သည့် လုပ်ကိုင်နည်းဖြစ်သောကြောင့် လူတိုင်းပါဝင်ခွင့်ရရှိပြီး အမြင်ရှင်းလင်းမှုရစေကာ ဖွံ့ဖြိုးမှုဖြစ်စဉ်တွင် လူထုကို အဓိကနေရာတွင် ထားရှိခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ဖြင့်လုပ်ငန်းများကို လူထုပါဝင်၍စုစည်းခြင်း၊ ဦးစားပေးရွေးချယ်ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏ဖွံ့ဖြိုးမှုကို တိတိကျကျပံ့ပိုးပေးရာ ရောက်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ပစ္စည်းအခက်အခဲ၊ ငွေကြေးအခက်အခဲ၊ နည်းပညာအခက်အခဲများ ရှိနေပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး လိုအပ်ချက်များအား အများဆုံးနှင့် အထိရောက်ဆုံးဖြည့်ဆည်းနိုင်မည့် စီမံကိန်းများကို ဦးစားပေးရွေးချယ်ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏စွမ်းရည်နှင့် လိုအပ်သောအရင်းအနှီးများ ပြည့်စုံမှုပေါ်မူတည်၍ နောင်တွင် တဖြည်းဖြည်းတိုးချဲ့ဆောင်ရွက်သွားမည့် အစီအစဉ်မျိုး ဖြစ်ပါသည်။

(၂) ကျေးရွာ၏ ပထဝီဝင် အနေအထားနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ

(က) တည်နေရာ၊ ရာသီဥတုနှင့် မြေမျက်နှာသွင်ပြင် အနေအထား

ကျေးရွာသည် အောင်ပန်းမြို့နှင့် ပင်းတယမြို့နယ် ကားလမ်းဘေးတွင်တည်ရှိပါသည်။ ပင်းတယမြို့မှ (၈) မိုင်ကွာဝေးပြီး ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်အမြင့်ပေ (၄၀၀၀) အမြင့်တွင် တည်ရှိ၍ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်မှာ သက်တမ်းရင့်ရှမ်းကုန်းပြင်မြင့်၏ အနောက်ဘက်တွင်တည်ရှိ၍ ညီညာပြန့်ပြူးခြင်း မရှိပါ။ ရာသီဥတုမှာ စွတ်စိုသောမုတ်သုန်ရာသီဥတုဖြစ်သည်။

(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်များ

ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာသည် စိုက်ပျိုးရေးကို အဓိကမှီခိုသောကျေးရွာဖြစ်၍ လယ်မြေ ၂၀ ဧက၊ ယာမြေ ၃၀၃ ဧကနှင့် အိမ်ခြံဝန်းစိုက်ခင်းမြေများပိုင်ဆိုင်ပါသည်။ စိုက်ပျိုးမြေများမှာ သွင်းရေရရှိနိုင်သောအရင်းအမြစ်မရှိဘဲ မိုးရေကိုသာအားကိုးစိုက်ပျိုးရသည်။ အာလူးမျိုးထုတ်လုပ်ရန် ၁၀ ဧက ခန့်အတွက်သာ လုံလောက်သောစိမ့်စမ်းရေထွက်တစ်ခုရှိပါသည်။ ကျေးရွာတဝိုက်တွင် ဒေသတွင်းအသုံးပြုသည့် အုတ်လုပ်ရာတွင်အသုံးပြုသော သဲနှင့် ကျောက်များလည်းထွက်ပါသည်။

(၃) ကျေးရွာ၏ လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အခြေအနေ

(က) လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

ကျေးရွာတွင် နေထိုင်သောအိမ်ထောင်စု (၈၂) စုရှိပြီး လူဦးရေစုစုပေါင်း (၃၇၄) ဦးရှိပါသည်။ ပျမ်းမျှတစ်အိမ်ထောင်စုလျှင် (၄-၅) ဦးအထိရှိပါသည်။ အသက် (၁၅) နှစ်မှ (၆၀) နှစ်အထိ အလုပ်လုပ်နိုင်သော လူဦးရေမှာ (၆၀.၆%) ရှိပြီး ၊ (၁၅) နှစ်အောက် လူဦးရေနှင့် အသက် (၆၀) နှစ်အထက် လူဦရေစုစုပေါင်း(၂၇.၄%) သည် မှီခိုသူများ ဖြစ်ကြ ပါသည်။

(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ-ဝင်ငွေ၊ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့်မမျှတမှု

ကျေးရွာမိသားစုများ၏ အဓိကဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများမှာ အာလူး၊ ပန်းဂေါ်ဖီ၊ ပန်းမုံလာ၊ ခရမ်းချဉ်စသည်တို့ စိုက်ပျိုးခြင်းနှင့် သဲကျောက်တူးခြင်းတို့ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာမိသားစုများ၏ ဥစ္စာဓနအဆင့်ကို ကျေးရွာသူရွာသားများ ကိုယ်တိုင်သတ်မှတ်သည်မှာ ချောင်လည်အဆင့်မိသားစု (၆%) အလယ်အလတ်အဆင့် (၂၁%)၊ ဆင်းရဲအဆင့် (၄၈%) နှင့် အလွန်ဆင်းရဲအဆင့် (၂၅%) ဖြစ်ပါသည်။ ဥစ္စာဓနအဆင့်ခွဲခြားမှုအား မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုဖြင့် အဓိကတိုင်းတားနိုင်ပါသည်။ အိမ်ထောင်စု (၈၂) စု၏ ၂၆% ခန့်သည် မြေယာမဲ့ အိမ်ထောင်စုများဖြစ်ပြီး၊ ၄၈%ခန့်သည် ယာ (၂) ဧကအောက် ပိုင်ဆိုင်သောသူများ ဖြစ်ကြပါသည်။ (၂၀) % ခန့်သောမိသားစုများသည် စိုက်ပျိုးမြေ ၃ ဧကမှ ၅ ဧကအထိ ပိုင်ဆိုင်သူများဖြစ်ပြီး (၆%) မှာ စိုက်ပျိုးမြေ (၅မှ၁၀) ဧက အထိ ပိုင်ဆိုင်ကြပါသည်။

(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်နစ်နာလွယ်မှု

ဆင်းရဲအဆင့်နှင့် အလွန်ဆင်းရဲအဆင့်မိသားစု (၃၀)စုတို့၏ ဝမ်းစာဖူလုံမှုကိုစစ်တမ်းကောက်ယူကြည့်ရာ (၂၃%) သောမိသားစုများသည် သုံးလအောက်သာဝမ်းစာကို အချေးအငှားဘဲစားသောက်နိုင်ပြီး၊ (၂၀%) သောအိမ်ထောင်စုများမှာ သုံးလမှငါးလအထိ ဖူလုံပြီး (၅၇%) သော

မိသားစုများမှာ ခြောက်လမှတစ်ဆယ့်နှစ်လအထိ ဖူလုံပါသည်။ ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများပြီး အမျိုးသမီးဦးဆောင်သော အိမ်ထောင်စု (၈) အိမ်ရှိပြီး ၄င်းအိမ်ထောင်စုများမှာ မြေယာပိုင်ဆိုင်သူများထဲတွင် နေ့စားအလုပ်လုပ်ကိုင်ကြသူများ ဖြစ်ကြပါသည်။

သီးနှံစိုက်ပျိုးရေးတွင် မာတုဆေးဝါးများ အလွန်အကျွံသုံးစွဲမှု၊ သစ်တောပြုန်းတီးမှုနှင့် မြေဆီလွှာ တိုက်စားမှုမှာ ကျေးရွာအတွက်ထိခိုက်လာနိုင်မည့် အန္တရာယ်များပင်ဖြစ်ပါသည်။

(ဃ) ကျန်းမာရေးနှင့်အာဟာရ

ကျေးရွာတွင် ရောဂါကြီးကြီးမားမားဖြစ်ပွားမှုမရှိပါ။ ရာသီတုပ်ကွေးများသာ ဖြစ်ပွားတတ်ကြပြီး ဆီးချိုရောဂါဖြစ်ပွားသူ လူကြီးအနည်းငယ်သာရှိပါသည်။ ကျန်းမာရေးပြဿနာ ကြီးကြီးမားမားမရှိသော်လည်း တစ်ကိုယ်ရေသန့်ရှင်းရေး၊ ကျန်းမာရေးနှင့်ညီညွတ်သည့် အစားအစာစားသုံးရေး၊ အရက်သေစာသောက်သုံးခြင်း၏ အန္တရာယ်စသည်တို့ဆိုင်ရာ အခြေခံကျန်းမာရေးအသိများ တိုးပွားရန်လိုအပ်မည်ဟု ကျေးရွာလူထု၏ နေထိုင်မှုပုံစံများကို လေ့လာခြင်းဖြင့် သိရပါသည်။

(င) ပညာရေးနှင့်ကျွမ်းကျင်မှုများ

မြေခြားချိုင့်ကျေးရွာတွင် လုံးဝစာမတတ်သူဦးရေမှာ ကျေးရွာလူဦးရေ၏ ၉.၉%ရှိပြီး စာမတတ်သူဦးရေမှာ အမျိုးသားများကပို၍များပါသည်။ မူလတန်းပညာပြီးဆုံးအောင်သင်ယူမှု ၆၆.၅%ရှိပြီး အလယ်တန်းပညာပြီးဆုံးသည့် ရာခိုင်နှုန်းမှာလည်း ၂၂.၅ ရှိသည့်အတွက် နိုင်ငံတော်အဆင့် ပျမ်းမျှအတန်းပညာပြီးဆုံးနှုန်းများထက်များသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ (နိုင်ငံတော်အဆင့် ပျမ်းမျှ အတန်းပညာပြီးစီးမှုနှုန်း - မူလတန်းပညာ ၄၅.၁၇%၊ အလယ်တန်း - ၂၁.၆၅%) ရှိပါသည်။

(စ) ကျားမဆိုင်ရာ ဆက်နွယ်မှု

အမျိုးသမီးနှင့် အမျိုးသားပညာတတ်မြောက်မှုနှုန်းမှာ မူလတန်းပညာအထိ ကွာခြားမှုမရှိဘဲ အလယ်တန်းမှ တက္ကသိုလ်ဘွဲ့အဆင့်များတွင် အမျိုးသားဦးရေက ပို၍များပါသည်။ ကျေးရွာတွင်းအဖွဲ့အစည်းအသီးသီးတွင် အမျိုးသမီးပါဝင်မှုမရှိပါ။ သီးနှံစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းခွင်တွင် အမျိုးသမီးများမှာ အမျိုးသားများနှင့်တန်းတူ လယ်ယာအလုပ်ကိုလုပ်ကိုင်ကြပါသည်။

(ဌ) ကဏ္ဍအသီးသီး၏ လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးမှု အခြေအနေ

ကျေးရွာ၏လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးမှုအနေအထားကို သိရှိခြင်းအားဖြင့် နိုင်ငံတော်နှင့် ဒေသဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ ချမှတ်အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ပိုမိုကောင်းမွန်စေရန်များစွာ အထောက်အကူပြုနိုင်ပါသည်။

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်

ကျေးရွာတွင်း၌ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ သာရေးနာရေးအဖွဲ့၊ ရပ်မိရပ်ဖအဖွဲ့၊ ကျောင်းကော်မတီ၊ ကျန်းမာရေးကော်မတီတို့ရှိပါသည်။ ရပ်ရေးရွာရေးကိစ္စများကို အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့နှင့် ရပ်မိရပ်ဖအဖွဲ့များကအဓိကဦးဆောင်ပါသည်။ ယူအင်အဖွဲ့အစည်း၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုအစီအစဉ်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းခဲ့သောအသေးစားငွေစုငွေချေးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သည့် စိတ်တူကိုယ်တူအဖွဲ့များလည်းရှိပါသည်။ ယူအင်အဖွဲ့

အစည်းများ၏ စီမံကိန်းများအကောင်ထည်ဖော်ရင်းလေ့ကျင့်ခဲ့မှုကြောင့် ကျေးရွာလူထုအတွင်း ဖွံ့ဖြိုးရေးသဘောတရားများ အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိရှိပါသည်။

(ခ) သီးနှံ၊သားငါးထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ

ကျေးရွာ၏အဓိကစိုက်ပျိုးသီးနှံမှာ အာလူး၊ ဂေါ်ဖီနှင့် ခရမ်းချဉ်တို့ဖြစ်ပါသည်။ စပါးစိုက်ဧက ၂၀ ခန့်သာရှိပါသည်။ အဓိကစိုက်ပျိုးသီးနှံများထုတ်လုပ်မှုတွင် ဈေးကွက်မတည်ငြိမ်မှုမှာစိုက်ပျိုးသူများအတွက် ပြဿနာတစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက်အပြင် အခြားနှစ်ရှည်သီးနှံပင်များ စိုက်ပျိုးရန်၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက်ထွက်ကုန်များကို ကုန်ကြမ်းရောင်ချရုံမဟုတ်ဘဲ ကုန်ချောထုတ်လုပ်နိုင်ရန် အထိဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ ဈေးကွက်လိုအပ်ချက်အရ တန်ဖိုးမြှင့်ရောင်းချနိုင်သော အော်ဂဲနစ်ထုတ်ကုန်များထုတ်လုပ်နိုင်ရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ သီးနှံထုတ်ကုန်များကို ပြည်တွင်းဈေးကွက်သာ ထုတ်လုပ်ရောင်းချသည့်စနစ်မှ ပြည်ပဈေးကွက်အထိ ကျယ်ပြန့်စွာတင်ပို့ရောင်းချနိုင်လျှင် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းဖြင့် ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးလာနိုင်ပါသည်။

ကွဲ၊နွား၊ဝက်စသည်တို့ကို ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းအဖြစ်ဆောင်ရွက်ရန် စားကျက်နှင့် တိရစ္ဆာန်အစာရရှိနိုင်မှု၊ ရာသီဥတုအခြေအနေပေးမှု စသည့်အခြေအနေကောင်းများရှိပါသည်။ သို့သော် တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများကို ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းအဖြစ်ဆောင်ရွက်မှု မရှိသလောက်နည်းပါသည်။

(ဂ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သောအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ

ကျေးရွာသူရွာသားအနည်းငယ်သာ လက်သမား၊ပန်းရံလုပ်ငန်း၊ သဲတူးခြင်းလုပ်ငန်း စသည်များကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပြီး အခြားဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်လုပ်ကိုင်နေမှု မရှိသလောက်နည်းပါသည်။ လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ရန် အခွင့်အလမ်းမရှိ၍ဖြစ်ပါသည်။

(ဃ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု

တောင်ပေါ်ဒေသဖြစ်သည့်အလျောက် တောင်စောင်းမြေများတွင် သီးနှံစိုက်ပျိုးရသည့်အတွက် မြေဆီလွှာတိုက်စားမှုမှာကြီးမားသည့် ပြဿနာဖြစ်ပါသည်။ တောင်သူအများစုမှာ သမားရိုးကျစိုက်ပျိုးနည်းစနစ်များဖြင့်သာစိုက်ပျိုးကြပြီး မြေဆီလွှာထိန်းသိမ်းပြုပြင် နည်းစနစ်များကျင့်သုံးမှုအားနည်းပါသည်။ ဟင်းသီးဟင်းရွက်သီးနှံများစိုက်ပျိုးရာတွင် ဓာတုဆေးဝါးများ အလွန်အကျွံသုံးစွဲသည့်အတွက် ပတ်ဝန်းကျင်ညစ်ညမ်းမှုများ၊ ဂေဟစနစ်ထိခိုက်မှုစသည့် အန္တရာယ်များလည်းကြီးမားလျက်ရှိပါသည်။ ထို့အပြင် မိသားစုစားသောက်နေထိုင်ရေးအတွက် ထင်းလောင်စာ အသုံးပြုမှုများကြောင့် သစ်တောသစ်ပင်ပြုန်းတီးမှုမှာလည်း ကျေးရွာ၏အရေးကြီးသည့် အန္တရာယ်ဖြစ်လာပါသည်။ ထို့ကြောင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် ကျေးရွာလူထုအဖွဲ့အစည်းစနစ်များ၊ နည်းပညာနှင့် အကူအညီများရရှိရေး အစီအမံများလိုအပ်လျက်ရှိပါ သည်။

(ငါ) ဘဏ် နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှု

မြေခြားချိုင့်ကျေးရွာတွင် ချေးငွေလက်လှမ်းမှီမှုမှာ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းအတွက် မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်မှရရှိ၍ စိုက်ပျိုးချိန်အမှီမရရှိခြင်းမှာ ပြဿနာအဖြစ် ကြုံတွေ့နေရပါသည်။ တောင်သူတစ်ဦးလျှင် တစ်ဧကကို (၁၀၀၀၀၀) ကျပ်နှုန်း ဖြင့်ထုတ်ချေးပါသည်။ စိုက်ပျိုးတောင်သူအချို့မှာ မြေယာပုံစံ (၇) မရှိသဖြင့် မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်၏ စာရွက်စာတမ်းများ သတ်မှတ်ချက်မပြည့်စုံကာ ချေးငွေမရရှိနိုင်ခြင်းလည်း ရှိပါသည်။ UNDP အသေးစားချေးငွေအဖွဲ့ ၊ စိတ်တူကိုယ်တူအဖွဲ့၊ ကျေးလက်ဦးစီးဌာနအစီအစဉ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်သောမြစိမ်းရောင်အဖွဲ့ဟူ၍ လှည့်ပတ်ရန်ပုံငွေများထူထောင်ပြီး ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုရရှိသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။

(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင် သန့်ရှင်းရေး

ကျေးရွာသူရွာသားအများစုမှာ မူလတန်းနှင့် အလယ်တန်း ပညာတတ်မြောက်ကြပါသည်။ အထက်တန်းပညာပြီးဆုံးသူ (၂၅) ဦးရှိပြီး ၊ တက္ကသိုလ်ပညာ ပြီးဆုံးသူ(၃) ဦးရှိပါသည်။ ကျောင်းဝင်နှုန်းအနေဖြင့် မူလတန်းကျောင်းဝင်နှုန်း ၁၀၀% ကျော်ရှိပြီး အလယ်တန်းကျောင်းဝင်နှုန်းမှာ (၅၃.၄၄%) သာရှိပါသည်။ အလယ်တန်းပညာကို ကျေးရွာမှ (၃) ဖာလုံခန့်ဝေးသည့် အခြားကျေးရွာအလယ်တန်းကျောင်းတွင်တက်ရောက်ရပါသည်။ ကျေးရွာမူလတန်း ကျောင်းအဆောက်အဦးအနေဖြင့်ကျောင်းသားဦးရေအတွက် လုံလောက်မှုရှိပါသည်။ ကျောင်းဝန်းအားကာရံထားခြင်းမရှိသည့် အတွက် တိရစ္ဆာန်များဝင်ရောက်ကာ ကျောင်းဝန်း၏သန့်ရှင်းသာယာမှု အားပျက်စီးစေလျက်ရှိပါသည်။

ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုများအား ကျေးရွာနှင့် (၀.၅) မိုင်အကွာအဝေးရှိ ကျေးလက်ဆေးခန်း၊ (၈) မိုင်အကွာရှိ ဆေးရုံစသည်တို့မှ ရရှိနိုင်ပါသည်။ သောက်သုံးရေအနေဖြင့် စိမ်းစမ်းရေထွက်တစ်ခုမှ သွယ်တန်းခြင်း၊ မိုးရေလှောင်ကန်များမှရရှိပြီး သန့်ရှင်းစိတ်ချရသော သောက်သုံးရေဖြစ်ရန် အနည်းဆုံး အနေဖြင့်ကျိုချက်ခြင်းပြုလုပ်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ ကျေးရွာအိမ်ခြေ ၈၂ အိမ်အနက် ၆၂ အိမ်ထောင်စုသာ ယင်လုံအိမ်သာစနစ်တကျသုံးစွဲလျက်ရှိပါသည်။

(ဆ) လူငယ်နှင့်ယဉ်ကျေးမှု

လူမှုရေးလုပ်ငန်းများအနေဖြင့် ကျေးရွာသာရေးနာရေးတွင် လူကြီးအဖွဲ့များနှင့်ပါဝင်ကူညီဆောင်ရွက်ပေးကြပါသည်။ ဘာသာရေးလုပ်ငန်းများအနေဖြင့် တန်ခူးလတွင် ဘုန်းကြီးကျောင်းတက်ပြီး ဘေးအန္တရာယ်ကျေးရွာနှင့် မြို့ပေါ်ဘုန်းကြီးကျောင်းတွင် သွားရောက်ကန်တော့ ကြပါသည်။ စည်းလုံးမှုရှိပြီးရိုးရာယဉ်ကျေးမှု ထိန်းသိမ်းကြပါသည်။ ကျေးရွာအတွင်း၌ စာကြည့်တိုက်မရှိပါ။ အင်တာနက်အသုံးပြုသူနည်း၊ဂျာနယ်ဖတ်သော အလေ့အကျင့်မရှိပါ။

(ဇ) အခြေခံအဆောက်အဦများလက်လှမ်းမီမှု - လမ်း၊ တံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေး

ကျေးရွာမှပင်းတယမြို့သို့ ဆက်သွယ်သောလမ်းမှာ ၂၀၁၄၊ ၂၀၁၅ ခုနှစ်များ၌ ပြင်ဆင် ဖောက်ထားသည့်အတွက် ယေဘူယျအားဖြင့် ကောင်းသည်ဟုပြောနိုင်ပါသည်။ ကျေးရွာမှမြို့သို့ ကား၊ ဆိုင်ကယ်များအသုံးပြုပြီးသွားနိုင်ပါသည်။

အိမ်ထောင်စု ၆၅ စုသည် မဟာဓာတ်အားလိုင်းမှ လျှပ်စစ်မီးရရှိပါသည်။ အချို့ဆင်းရဲသော မိသားစုများနှင့် အိမ်ထောင်ခွဲစမိသားစုများသာ မီးလိုင်းသွယ်တန်းရန်လိုအပ်ပါသည်။ မြေခြားချိုင့် ကျေးရွာတွင် တယ်လီဖုန်းဆက်သွယ်ရေးကွန်ယက်အနေဖြင့် တယ်လီနောကွန်ယက် (၁) မျိုးသုံးစွဲ နိုင်ပြီဖြစ်ပါသည်။

(စျ) တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့် ပြည်သူ့လုံခြုံရေး

ကျေးရွာအတွင်းတွင် မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု ကြီးကြီးမားမားမရှိပါ။ ကျေးရွာအတွင်း ရဲစခန်း မရှိပါ။ ရာဇဝတ်မှုများ မရှိသလောက် ဖြစ်ပြီး၊ ဖြစ်ပွားပါကလည်း ကျေးရွာနှင့် (၉) မိုင် အကွာတွင် ရှိသော ပင်းတယရဲစခန်းသို့ ဆက်သွယ်ကြပါသည်။

(၅) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့် အတားများ နှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

(က) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ

သီးနှံစိုက်ပျိုးရေးအတွက် ကောင်းမွန်သော မိုးရွာသွန်းမှုပုံစံရှိခြင်း၊ သီးနှံစုံဖြစ်ထွန်းနိုင်သော အပူချိန် စသည့် ရာသီဥတုအခြေအနေကောင်းများရှိခြင်းကြောင့် ဈေးကွက်ဝင်သီးနှံစုံ (ဥပမာ – စက်မှုသီးနှံ၊ သစ်သီးပင်များ၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက်များစသည်) စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်နိုင်သော အလားအ လာကောင်းများရှိပါသည်။ ဒေသ၏အဓိကစီးပွားရေးလုပ်ငန်းဖြစ်သည့် မြန်မာပြည်တစ်ဝှမ်းစားသုံး ရန်ဟင်းသီးဟင်းရွက်သစ်သီးဝလံ ထုတ်လုပ်ခြင်းဖြစ်သည့်အတွက် သီးနှံရောင်းဝယ်ဖောက်ကားမှု ဈေးကွက်လည်းရှိပြီးဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဝန် ဆောင်မှုများ ရရှိရန်ခက်ခဲမှုမရှိသောဒေသတွင် တည်ရှိသည့်ကျေးရွာဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာသူရွာ သားများမှာလည်း ဘိုးစဉ်ဘောင်ဆက်လုပ်ကိုင်ခဲ့သော လုပ်ငန်းဖြစ်သည့်အလျောက် သီးနှံစိုက်ပျိုး ရေးလုပ်ငန်းကို ကျွမ်းကျင်ကြပါသည်။

ရှမ်းပြည်နယ်တောင်ပိုင်းဒေသတွင် ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်တစ်ချို့က ဝိုင်ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ မုံညင်းအခြောက်ခံခြင်းစသည့် ကုန်ချောထုတ်လုပ်မှုများ စတင်လုပ်ကိုင်လာကြပြီဖြစ်သည့်အတွက် ကျေးရွာ၏တောင်သူများအတွက် သီးနှံထုတ်လုပ်ရေးမှ ဝင်ငွေတိုး၍ရရှိရန် အခွင့်အလမ်းများပင်ဖြစ် ပါသည်။

ဒေသတွင်းရှိ အင်းလေးကန်၊ ပင်းတယလိုဏ်ဂူ၊ ဒေသ၏သဘာဝရှုခင်းများနှင့် ရိုးရာယဉ် ကျေးမှုဓလေ့များကြောင့် ခရီးသွားလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများဖွံ့ဖြိုးသည့် ဒေသဖြစ်

သည့်အလျောက် စနစ်တကျစီစဉ်ဆောင်ရွက်လျှင် ကျေးရွာလူထုအတွက်လုပ်ငန်းအခွင့်အလမ်းများ ရရှိနိုင်ပါသည်။

ကျေးရွာပတ်ဝန်းကျင်တွင် ကုန်းမြင့်၊ ယာမြေနှင့် ဥယျာဉ်ခြံများစိုက်ပျိုးနိုင်မည့် မြေသယံဇာတများရှိခြင်း၊ စားကျက်မြေအဖြစ်အသုံးပြုနိုင်သည့် သဘာဝသစ်တောမြေများရှိခြင်းကြောင့် သီးနှံထုတ်လုပ်ရေးနှင့် တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေးတို့ တိုးတက်လုပ်ကိုင်ရန် အခြေအနေကောင်းများပင်ဖြစ်ပါသည်။

ရှမ်းပြည်နယ်တောင်ပိုင်းဒေသတွင်းတွင် တည်ရှိသည့်ကျေးရွာဖြစ်သည့်အတွက် ဒေသအနေအထားအရ ကျယ်ပြန့်သောဈေးကွက်သို့ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဝန်ဆောင်မှုကောင်းများအား လက်လှမ်းမီမှုကောင်းမွန်ပါသည်။

(ခ) အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ-

သီးနှံစုံစိုက်ပျိုးမှု ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အဟန့်အတားတစ်ခုမှာ စိုက်ပျိုးရေရရှိရေးပင်ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာစိုက်ခင်းများအား လက်ရှိတွင်မိုးကောင်းသောက်အဖြစ် စိုက်ပျိုးလျက်ရှိပါသည်။ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုအရ မိုးခေါင်မှုများကြုံတွေ့လာရခြင်း၊ တစ်နှစ်ပတ်လုံးသီးနှံများများ စိုက်ပျိုးနိုင်ရေးတို့အတွက် စိုက်ပျိုးရေရရှိရေးအစီအစဉ်များ ရှာဖွေဖော်ထုတ်ရန်လိုအပ်ပါမည်။

ဟင်းသီးဟင်းရွက်သီးနှံများရိတ်သိမ်းချိန် အခြားကျေးရွာ၊ အခြားဒေသများရိတ်သိမ်းချိန်နှင့်တိုက်ဆိုင်သည့်နှစ်များတွင် ဈေးကွက်ကျဆင်းမှုများနှင့် ကြုံရလေ့ရှိပါသည်။ ဟင်းသီးဟင်းရွက်၊ သစ်သီးဝလံသီးနှံများမှာ ပုတ်လွယ်ပျက်လွယ်သည့် ပစ္စည်းများဖြစ်သည့်အလျောက် ကြာရှည်သိုလှောင်ရန်အခက်ခဲရှိပါသည်။ စုပေါင်း၍သိုလှောင်သိမ်းဆည်းစနစ်များ လက်လှမ်းမီရေး၊ ကြာရှည်အထားခံသည့် ကုန်ချောထုတ်လုပ်နိုင်ရေးတို့မှာ စိန်ခေါ်မှုပင်ဖြစ်ပါသည်။

တောင်သူငယ်များအတွက် သီးနှံစိုက်ပျိုးစရိတ်၊ တိရစ္ဆာန်မွေးမြူစရိတ်၊ အသေးစားလုပ်ငန်းငယ်များတည်ထောင်လည်ပတ်စရိတ်တို့အတွက် သင့်တော်သောငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု မရရှိခြင်းမှာလည်းကျေးရွာလူထုဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အဟန့်အတားဖြစ်ပါသည်။

နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသတွင်းဌာနဆိုင်ရာများက ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များဖြင့်လာရောက် ကူညီဆောင်ရွက်နေသော်လည်း ကျေးရွာလူထု၏လိုအပ်ချက်အားထိရောက်စွာဖြည့်ဆီးနိုင်မည့် အစီအစဉ်မျိုးရရှိရန်လိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။

(၆) ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင် နှင့် ဗျူဟာ

(က) ရည်မှန်းချက် ပန်းတိုင်

ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာသူ/ကျေးရွာသားများသည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ရည်မှန်းချက် များချမှတ်ရာတွင် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှ ကွင်းဆင်းဆောင် ရွက်သောအဖွဲ့နှင့်တိုင် ပင်ပြီး အောက်ပါရည်မှန်းချက်များကို ချမှတ်ထားပါသည်။

(၁) ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာတွင် သီးနှံထုတ်လုပ်ခြင်း၊ တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ၊ အခြား ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးလာပြီး ကျေးရွာမိသားစုများ၏ ဝင်ငွေတိုးတက် လာရေး၊

(၂) လူမှုစီးပွားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေရန် အခြေခံအဆောက်အဦးများဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော ကျေးရွာ ဖြစ်လာရေး၊

(၃) ရေရှည်တည်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကောင်းများ ပိုင်ဆိုင်သောကျေး ရွာဖြစ်လာစေရေး၊

(ခ) နည်းဗျူဟာ

(၁) အထက်ပါ ပန်းတိုင်များသို့ရောက်ရှိရေးအတွက် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် အစိုးရဌာနများ၊ အခြားပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များနှင့်ဆက်သွယ် ၍ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်များအား ဦးဆောင်အကောင်အထည်ဖော်မည်ဖြစ်သည်။ ပြင်ပမှ နည်းပညာ၊ ငွေကြေးစသည့်အကူအညီများရရှိရေးအတွက် ဦးဆောင်မည်ဖြစ် သည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် ကျေးရွာအတွင်းရှိအခြားအဖွဲ့၊ ကော်မတီများ ဖြင့်လည်းညှိနှိုင်း၍ တာဝန်များကို ခွဲဝေအပ်နှင်းဆောင်ရွက်မည်။

(၂) ဒေသရာသီဥတုနှင့်ကိုက်ညီသည်. စိုက်ပျိုးနိုင်သော နှစ်ရှည်သီးပင်များဖြစ်သည့် သံပုရာ၊ ကော်ဖီ၊ ထောပတ်၊ သစ်မွေး၊ မက်မန်းကဲ့သို့သောသီးပင်များကို စိုက်ပျိုးလုပ် ဆောင်ရာတွင် မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များရရှိ၍ တစ်ဧကအထွက်နှုန်းတိုးတက်လာစေရန် လုပ်ဆောင်သွားမည်ဖြစ်ပြီး စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍမှ လက်ရှိထုတ်လုပ်နေသည့်ကုန်ကြမ်း များကို ကုန်ချောအဆင့်သို့ မြှင့်တင်နိုင်ရန် နည်းပညာနှင့် ဗဟုသုတများကိုရယူနိုင်ရန် ဌာနဆိုင်ရာများ၊ ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များနှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သွားမည်။ ဈေးကွက်လိုအပ်ချက်ဖြစ်သော တန်ဖိုးမြင့်အော်ဂဲနစ်ထုတ်ကုန်များ ထုတ်လုပ်နိုင် သည်အထိ နည်းပညာများရရှိရေး သွင်းအားစုများရရှိရေးကို အစိုးရဌာနဆိုင်ရာနှင့် ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များနှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သွားမည်။

(၃) ထို့အပြင် ကျွဲ၊ နွားတိရစ္ဆာန် တိုးပွားလာစေရန် ရေရှည်စီမံချက်များ ချမှတ်အကောင်အ ထည်ဖော်သွားမည်ဖြစ်သည်။

(၄) ကျေးရွာလူထုအတွက် လုပ်ငန်းအခွင့်အလမ်းများ ပိုမိုကျယ်ပြန့်လာရေးအတွက် သီးနှံ နှင့် မွေးမြူရေးထွက်ကုန်များ ထုတ်လုပ်ရောင်းချရေးဆိုင်ရာ အသေးစားလုပ်ငန်းများ

တည်ထောင်ခြင်း၊ ခရီးသွားလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများစသည်တို့လုပ်ကိုင်နိုင်ရန် ကျေးရွာလူထုအတွက် စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရရှိအောင် မြို့နယ် ဌာနဆိုင်ရာများသို့ တင်ပြတောင်းဆိုမည်။

(၅) သက်ဆိုင်ရာဌာနများ၏အကူအညီကိုရယူ၍ ကျေးရွာလူငယ်များ၏ ကျောင်းပညာရေးနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းပညာများ တိုးတက်လာရေး၊ ရေနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းမှုတိုးတက်ရေးတို့အတွက် ရေရှည်စီမံချက်များကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီနှင့် အခြားသက်ဆိုင်ရာကော်မတီတို့ ပူးပေါင်းရေးဆွဲအကောင်အထည်ဖော်ပါမည်။

(၆) မြေဆီလွှာထိန်းသိမ်းရေး၊ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိသဘာဝပေါက်ပင်နှင့် သစ်တောများ ပြုန်းတီးမှု လျော့ချရေးတို့အတွက် သက်ဆိုင်ရာဌာနများ၏အကူအညီယူ၍ အမြင်ဖွင့်သင်တန်းများရယူခြင်း၊ စီမံကိန်းများရေးဆွဲအကောင်အထည်ဖော်ခြင်းတို့ဆောင်ရွက်မည်။

(၇) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များ နှင့် ဗဟိုအဆင့်မူဝါဒများအကြား အစီအစဉ် ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ

အစိုးရ၏မူဝါဒနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်တို့ကို ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ပြီးသော အစိုးရဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၏ နည်းပညာအကြံပေးအဖွဲ့တို့၏ အကြံပြုချက်အရဤအခန်းကိုပြုစုဖော်ပြထားပါသည်။ ဖော်ပြပါအဖွဲ့အစည်းများသည် ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာ၏ လိုအပ်ချက်များအား နိုင်ငံတော်အဆင့်မှသည် ဒေသဆိုင်ရာအဆင့်၊ ထိုမှတစ်ဆင့် ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာအဆင့်ထိပံ့ပိုးမှုပေးနိုင်မည့် အစိုးရဌာနများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများကို အကြံပြုဖော်ထုတ်ပေးနိုင်ခဲ့ကြပါသည်။

(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ရည်မှန်းချက် ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ပုံမှန်စိစစ်ခြင်း

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်လုပ်ငန်းအား နည်းပညာအထောက်အပံ့များ ပံ့ပိုးပေးမှုသည် အလွန်အရေးပါပါသည်။ အနာဂါတ်တွင်လည်း ရေရှည်တည်တံ့မည့်အထောက်အပံ့များကို နိုင်ငံတော်အစိုးရထံမှရရှိမည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင် အားထုတ်လုပ်ကိုင်ရရှိခဲ့မှုများကို ပြန်လည်စိစစ်ခြင်း၊ နောက်ဆုံးအတည်ပြုထားသည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များကိုလည်းသတ်မှတ်ကာလအတိုင်း ပုံမှန်စိစစ်သွားနိုင်ပါမည်။ အရေးကြီးသည့်အချက်မှာ ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့် ဘတ်ဂျတ်ပမာဏာပါဝင်သည့် နှစ်ပတ်လည်ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ပြင်ဆင်ရန် ဖြစ်သည်။

(ခ) နည်းပညာအကူအညီပေးရေးဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ

ကျေးရွာလူထုသည် သီးနှံတိုးတက်ထုတ်လုပ်မှုကဏ္ဍတွင် ဈေးကွက်ဝင်နှစ်ရှည်သီးနှံစိုက်ပျိုးရေး၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက်သီးနှံစုံစိုက်ပျိုးရေး၊ ယင်းသီးနှံများအား သမားရိုးကျမဟုတ်ဘဲ အော်ဂဲနစ်သီးနှံများ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရေး၊ စိုက်ပျိုးသောသီးနှံများအားထုတ်ပိုးမှု၊ သိုလှောင်သိမ်းဆည်းမှုဆိုင်ရာ အသုံးပြုမှုနည်းပညာနှင့် နည်းစနစ်များ၊ ဖော်ပြပါထုတ်ကုန်များအား ကုန်ချောထုတ်လုပ်မှုဆိုင်ရာနည်းပညာများစသည်တို့အား တတ်ကျွမ်းနားလည်ရေးနှင့် အသုံးချနိုင်ရေးအတွက် နည်းပ

ညာဝန်ဆောင်မှုများလိုအပ်ပါမည်။ အလားတူပင်မွေးမြူရေးကဏ္ဍတွင် တိရစ္ဆာန်ရောဂါကာကွယ်ကုသရေး၊ ခြံလှောင်တစ်နိုင်တစ်ပိုင် မွေးမြူရေးစနစ်ဖြင့် မွေးမြူနည်းများ၊ ခရီးသွားလာရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများနှင့်ဆက်စပ်သည့် ကျွမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာနည်းပညာများလည်း လိုအပ်ပါမည်။ မြို့နယ်အဆင့်ရှိ အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ဖော်ပြပါကိစ္စများအတွက် ကျေးရွာလူထု၏လိုအပ်ချက်များအား ထိထိရောက်ရောက် ကူညီပံ့ပိုးနိုင်မည့် အစီအစဉ်များလိုအပ်ပါမည်။

(ဂ) ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းများတိုးတက်ရန် ပုဂ္ဂလိက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများတိုးတက်ရေး

မြို့နယ်အဆင့်တွင် အသေးစားနှင့် အလတ်စားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများဖွံ့ဖြိုးမှုသာ ကျေးရွာထုတ်ကုန်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများအတွက် ကုန်စည်စီးဆင်းမှုများ ကောင်းမွန်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် သီးနှံထုတ်လုပ်ရေးနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းသုံးသွင်းအားစုများ ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားရေး၊ ထုတ်ကုန်များသိုလှောင်ရေး၊ ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားရေးတို့အတွက် ပုဂ္ဂလိကရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများဖွံ့ဖြိုးရန် အခြေအနေကောင်းများဖန်တီးနိုင်မည့် မူဝါဒများလိုအပ်ပါမည်။

(ဃ) ငွေရေးကြေးရေးနှင့်ဘဏ်လုပ်ငန်းများ

ဘဏ်လုပ်ငန်းများကိုလည်း ဆင်းရဲတောင်သူ၊ အလယ်အလတ်တောင်သူနှင့် တောင်သူကြီးများအတွက် လိုအပ်သောချေးငွေရရှိရန် စနစ်များပြောင်းလဲချမှတ်သင့်သည်။ အထူးသဖြင့် လယ်သမားနှင့် အသေးစားလုပ်ငန်းရှင်များသည် စိုက်ပျိုးရေးနှင့် အသေးစားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အထိုက်အလျောက်များပြားသည့် ချေးငွေလိုအပ်ပါသည်။

(ဈ) ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် အချိန်ကာလ

စီမံချက်များသည် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို လက်တွေ့ အကောင်အထည်ဖော်စေနိုင်မည့် နည်းဗျူဟာ များအဖြစ်သို့ရောက်ရှိအောင် အောက်ခြေအထိလုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ စီမံကိန်းငါးနှစ်တာကာလကျော်လွန်ချိန်တွင် ဖော်ပြပါပန်းတိုင်များကို ပြီးမြောက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် စီမံချက်များသည် ဖွံ့ဖြိုးရေးလိုအပ်ချက်များအဖြစ် မရှိမဖြစ်လိုအပ်ပါမည်။

(က) နှစ်စဉ်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်နှင့် ဘဏ္ဍာငွေလျာထားရေးအစီအစဉ်

ကျေးရွာလူထုသည် ငါးနှစ်တာအတွက် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ရေးဆွဲချိန်တွင် စိစစ်ရွေးချယ်ထားသည့် ဦးစားပေးစီမံချက်များမှာ ပြည့်စုံလုံလောက်နိုင်မည် မဟုတ်သေးပေ။ သို့ဖြစ်၍ ကျေးရွာလူထုသည် စီမံချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်မှု (၂-၃) နှစ်ကျော်လာချိန်တွင် စီမံကိန်းငါးနှစ်တာကာလအတွင်း ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ ထပ်မံဖော်ထုတ်ပြီးလုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်လာပါမည်။ ဆိုးရွားသောသဘာဝဘေး အန္တရာယ်သက်ရောက်မှုများမရှိခဲ့လျှင် ငါးနှစ်တာဖွံ့ဖြိုးရေးနည်းဗျူဟာသည် အနည်းနှင့်အများ ပြောင်းလဲမှုရှိမည်မဟုတ်သော်လည်း စီမံကိန်းငါးနှစ်တာအတွင်း ထပ်တိုးစီမံချက်များအား ရှိလာနိုင်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်သည် နှစ်အလိုက်ဘဏ္ဍာရေးနှင့် ငွေကြေးစီမံမှု ဆိုင်ရာရွေးချယ်ခြင်း၊ အစီအစဉ်နှင့် စီမံချက်များအားပြုပြင်မွမ်းမံနိုင်ခြင်းတို့ကို ပြုပြင်ရလွယ်ကူ စေရန်ဦးတည်ပါသည်။ ဒေသတွင်းဖြစ်ပေါ်လာသော ဖွံ့ဖြိုးရေးလိုအပ်ချက်၊ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်၊ အခြားအရေးပေါ် ကိစ္စများနှင့် အစိုးရဘတ်ဂျက်များအပေါ်မူတည်၍ ဦးစားပေးအစီအစဉ်များကို ပြောင်း လဲရန်ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်တို့ငါးနှစ်တာအတွက် ရေးဆွဲထားသောဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက် မူဘောင်တွင်နှစ်အလိုက် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် **နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်** ကို ပြင်ဆင်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) ကဏ္ဍနှင့် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုကို အခြေခံ၍ စီမံချက်အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း

အစီအစဉ်နှင့် စီမံချက်များအားကဏ္ဍနှင့် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုကိုအခြေခံ၍ စီမံချက်အုပ်စုသတ်မှတ် ခြင်းသည် စီမံကိန်းဆိုင်ရာအချက်အလက်များ ခွဲခြမ်းသုံးသပ်ရာတွင် များစွာအထောက်အကူပြုပါ မည်။ Functional classification သည်ဝန်ကြီးဌာန၊ ဦးစီးဌာနများအတွက် ၄င်းတို့နှင့်သက်ဆိုင် သောစီမံချက်များကို သိရှိနားလည်ရန် အထောက်အကူပြုပါမည်။ Economic classification သည်စီမံချက်များ၏ အကျိုးရလဒ်ဖြစ်ထွန်းမှုများအား အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း လုပ်ငန်းများဆောင် ရွက်ရေးအတွက် လိုအပ်ပါသည်။

ကဏ္ဍကိုအခြေခံ၍ စီမံချက်အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Functional Classification)

ဆောင်ရွက်မည့်စီမံချက်နှင့် စီမံချက်ဘတ်ဂျက်သည် (က) မည်သည့် ကဏ္ဍအောက်တွင် (ဥပမာ - စိုက်ပျိုးရေး၊ လျှပ်စစ်ကဏ္ဍ စသည်)၊ (ခ) မည်သည့်ဝန်ကြီးဌာနနှင့်သက်ဆိုင်သည် စသည်ဖြင့် ခွဲခြား သတ်မှတ်နည်းဖြစ်ပါသည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားကို အခြေခံ၍ အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Economic Classification)

စီမံချက်ဘတ်ဂျက်အမျိုးအစားသည် မည်သည့်ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှု အမျိုးအစား ဖြစ်သည်ကို ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

(၁) ငွေလုံးငွေရင်း အသုံးစရိတ် (Capital Investment) ဥပမာ–ဆောက်လုပ်ရေးပစ္စည်း များနှင့် ပုံသေဝယ်ယူ၍ ရသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ၊

(၂) စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး (Capacity Building) ဥပမာ - ဆွေးနွေးပွဲ၊ သင်တန်းစ သည့် အသုံးစရိတ်၊

(၃) အထွေထွေရင်းနှီးမြုပ်နှံမှု (ငွေကြေး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများနှင့် စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေးလုပ် ငန်းများ ပေါင်းစပ်လျက်)၊

(၄) လူသားချင်း စာနာမှု အထောက်အပံ့။

(ဂ) ဦးစားပေးစီမံချက်များ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစည်းအဝေးတွင် အုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးမှုများမှ ကျေးရွာတွင်ဆောင်ရွက်သင့်သည့် လုပ်ငန်းခေါင်းစဉ်များ ထွက်ရှိလာပါသည်။ ယင်းလုပ်ငန်းများအနက် တက်ရောက်သူ ကျေးရွာသားအုပ်စု (၄) စုထဲမှ (၁၀) ဦးကဦးစားပေးရမည့် စီမံချက်များကို အမှတ်ပေးကြပါသည်။ အချို့သောစီမံချက်များကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် နည်းပညာဆိုင်ရာ အသေးစိတ်အထောက်အပံ့များကို မြို့နယ်အဆင့်အစိုးရဌာနများနှင့် အခြားအဖွဲ့အ စည်းများထံမှ ပြည့်ပြည့်ဝဝရရှိရန် လိုအပ်ပါသည်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစည်းအဝေးတွင် သဘောတူသတ်မှတ်ထားသော ဦးစားပေးစီမံချက်လုပ်ငန်းများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစည်းအဝေးတွင် သဘောတူသတ်မှတ်ထားသော ဦးစားပေးစီမံချက်များမှာ -

ကဏ္ဍ/ အကြောင်းအရာ	စီမံချက်	ရမှတ် ပေါင်း	အဆင့်	စီမံချက်အကြောင်းအရာဖော်ပြချက်	မှတ်ချက်
စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ					
	• သီးနှံထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်ရေးအတွက်စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာနည်းပညာဗဟုသုတ၊ကျွမ်းကျင်မှုများရရှိအောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း			• ဈေးကွက်ဝင်သီးနှံအမျိုးအစားများတိုးတက်စိုက်ပျိုးနိုင်အောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း • ဩဂဲနစ်သီးနှံများထုတ်လုပ်နိုင်ရေးအတွက်သင်တန်းများ၊ အော်ဂဲနစ်သွင်းအားစုများ သုံးစွဲနိုင်ရေး • ဈေးကွက်နှင့်ပက်သက်သော အချက်အလက်များဖြန့်ဝေပေးနိုင်မည့် နည်းပညာပေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ခြင်း။	
မွေးမြူရေး	• တစ်နိုင်တစ်ပိုင်တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများတိုးတက်လုပ်ကိုင်နိုင်ရေး ဆောင်ရွက်ခြင်း			• နွား၊ဆိတ်၊ဝက်၊ ကြက် တစ်နိုင်တစ်ပိုင်မွေးမြူရေး	• •
ပညာရေး	• ကျေးရွာစာသင်ကျောင်းအခြေခံအဆောက်အဦးနှင့်အသုံးအဆောင်များပြုပြင်ခြင်းနှင့်အသစ်တည်ဆောက်ခြင်း			• မိဘဆရာအသင်း၊ • ကျောင်းအကျိုးတော်ဆောင်အဖွဲ့တို့မှဦးဆောင်၍ ကျေးရွာမှ ငွေကြေးကောက်ခံရန်။ • ကျောင်းပရိဘောဂများဖြည့်ဆည်းခြင်း • ကျောင်းခြံစည်းရိုးကာရံခြင်း	•
ကျန်းမာရေး	ကျေးရွာ၏ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေးနှင့်ရေကောင်းရေသန့်ဖူလုံမှုတိုးတက်			• သောက်သုံးရေလှောင်ကန်(၅)ကန်အမိုးပြုလုပ်ရန် • ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများအသိပညာပေးဟောပြော	• DRD

ကဏ္ဍ/ အကြောင်းအရာ	စီမံချက်	ရမှတ် ပေါင်း	အဆင့်	စီမံချက်အကြောင်းအရာဖော်ပြချက်	မှတ်ချက်
	ရေး			ပွဲများစီစဉ်ခြင်း။ • ယင်လုံအိမ်သာဆောက်လုပ်သုံးစွဲခြင်း	
အခြားဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ					
	အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများပြား လာစေရေး			• အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာကျွမ်းကျင်မှုသင်တန်းပေးခြင်း။ • ခရီးသွားလာရေးလုပ်ငန်းအခြေပြုသောကုန်ထုတ်လုပ်မှု၊ ဝန်ဆောင်မှုဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်လာနိုင်ရေး • သီးနှံ၊ မွေးမြူရေးထွက်ကုန်နှင့် ကျောက်မီးသွေး၊ သဲကျောက်ကဲ့သို့အခြားသဘာဝထွက်ကုန်များကုန်ချောထုတ်လုပ်ခြင်းဆိုင်ရာလုပ်ငန်းအခွင့်အလန်းများဖွံ့ဖြိုး ရေး။ • စျေးကွက်ထိုးဖောက်မည့်အကျိုးတူအုပ်စုဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းအကောင်အထည်ဖော်ခြင်း။ • အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းတိုးတက်လာစေရန်လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် ဆက်သွယ်ခြင်း။	• DRD
သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး					
	သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးအစီအစဉ်များဆောင်ရွက်ခြင်း			• သစ်တောထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာအသိပညာများတိုးတက်အောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း • ထင်းကုန်သက်သာမီးဖို၊ထင်းအစားထိုးလောင်စာများ၊စွမ်းအင်များအသုံးပြုနိုင်အောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း • မြေဆီလွှာထိန်းသိမ်းရေးအစီအစဉ်များ	•

(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ

ကျေးရွာလူထုကဖော်ထုတ်ရေးဆွဲထားသော ဦးစားပေးစီမံချက်များကို အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်ရန်စီမံကိန်းကာလကို ကွင်းဆင်းဆောင်ရွက်ချက်များအား အခြေခံ၍ရေးဆွဲထား ပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းကာလများကို နှစ်စဉ်ပြုပြင်ရေးဆွဲပါမည်။ စီမံကိန်းကာလ အပိုင်းအခြားများကို အောက်ပါဇယားတွင်ဖော်ပြထားပါသည်။

စဉ်	စီမံချက် (Project)	ဦးစားပေးအဆင့်	၂၀၁၆	၂၀၁၇	၂၀၁၈	၂၀၁၉	၂၀၂၀
၁	သီးနှံထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်ရေးအတွက်စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာနည်းပညာဗဟုသုတ၊ကျွမ်းကျင်မှုများရရှိအောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း	၁	✓	✓	✓		
၂	ကျေးရွာ၏ပညာရေးအဆောက်အဦးများပြုပြင်ခြင်း၊အသစ်ဆောက်လုပ် ၏ခြင်း	၂	✓				
၃	ကျေးရွာ၏ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေးနှင့်ရေကောင်းရေသန့်ဖူလုံမှုတိုးတက်ရေး	၃	✓	✓			
၄	အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများပြားလာစေရေး	၄	✓	✓	✓	✓	✓
၅	တစ်နိုင်တစ်ပိုင်တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများတိုးတက်လုပ်ကိုင်နိုင်ရေးဆောင်ရွက်ခြင်း	၅	✓				
၆	သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးအစီအစဉ်များဆောင်ရွက်ခြင်း	၆					

၉။ ဘတ်ဂျက်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာရွေးချယ်ဗျူဟာ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် စီမံကိန်းတွင်ပါဝင်သော အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့်လုပ်ငန်းများအတွက် ဦးစားပေးဆောင်ရွက်မည့်လုပ်ငန်းများကို ဖော်ထုတ်ပြီးဖြစ်ပါ သည်။ စီမံကိန်းများနှင့်ဆိုင်သော အကြောင်းအရာများကို လုပ်ငန်းတစ်ခုချင်းစီအလိုက် အသေးစိတ် ဖော်ပြထားပါသည်။ ၎င်းထဲတွင် စီမံကိန်း၏ရည်ရွယ်ချက်၊ အကျိုးခံစားသူဦးရေ၊ အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်မည့်ပုံစံနှင့် အစီအစဉ်၊ စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့်ကာလ၊ အခြေခံ အဆောက်အဦးကို ပြုပြင်ထိန်းသိန်းမည့် ဘတ်ဂျက်နှင့် ငွေရေးကြေးရေး အစီအစဉ်များ ပါဝင်ပါသည်။

အချို့သောစီမံကိန်းများကိုဆောင်ရွက်ရာတွင် နည်းပညာဆိုင်ရာအသေးစိတ် အထောက်အပံ့ များကို မြို့နယ်အဆင့်အစိုးရဌာနများနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများထံမှ ပြည့်ပြည့်ဝဝရရှိရန်လိုအပ်ပါ

သည်။ စီမံချက်များအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန် ဦးစားပေးသတ်မှတ်ရာတွင် ဘတ်ဂျက်၊ ငွေကြေးရရှိနိုင်မှုအပေါ်အခြေခံပြီး နှစ်စဉ်ပြုပြင်ပြောင်းလဲနိုင်သည်။ ဒေသအတွင်းဖြစ်ပေါ်လာသော ဖွံ့ဖြိုးရေးလိုအပ်ချက်၊ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်၊ အခြားအရေးပေါ်ကိစ္စရပ်များနှင့် အစိုးရဘတ်ဂျက်များ အပေါ်မူတည်၍ ဦးစားပေးအစီအစဉ်များကို ပြောင်းလဲရန်ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာလူထုမှ ငါးနှစ်တာကာလ အတွက်ရေးဆွဲထားသောဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက် မူဘောင်တွင်နှစ်အလိုက် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင် ရွက်မည့်လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များအတွက် ပြင်ဆင်ရမည်ဖြစ်သည်။

အောက်ပါဇယားတွင်ဖော်ပြထားသော စီမံကိန်းအလိုက်ဘတ်ဂျက်ပမာဏများသည် ရည်ညွှန်း နမူနာ (indicative) အဖြစ်ကိုးကားရန်ပမာဏသာ ဖြစ်ပါသည်။ အမှန်တကယ် လိုအပ်သော ဘတ်ဂျက်ပမာဏတွက်ချက်နိုင်ရန် အသေးစိတ်ဆက်လက်၍ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းသို့ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကော်မတီသည် မြို့နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာများ၊ အဖွဲ့ အစည်းများနှင့် လုပ်ငန်းရှင်များထံမှ နည်းပညာအကူအညီများရရှိရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။

ဖော်ပြထားသော ရည်ညွှန်းဘတ်ဂျက်ပမာဏတွင် ကျေးရွာလူထု၏ ငွေသား မဟုတ်သော ထည့်ဝင် မှုများကို ထည့်သွင်းဖော်ပြထားခြင်း မရှိပါ။ (ငွေသားမဟုတ်သော ထည့်ဝင်မှု၊ ဥပမာ - လုပ်အား၊ သဲ၊ ကျောက်၊ ပစ္စည်းကိရိယာ၊ အချိန် စသည်)

စီမံချက် ဘတ်ဂျက်

စဉ်	စီမံချက်	ရန်ပုံငွေ	ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအရအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (ကျပ်)			
			သာမန်အသုံးစရိတ်	ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်		လူသားချင်းစာနာမှုအထောက်အပံ့
				ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်	စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး	
၁	သီးနှံထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်ရေးအတွက်စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာနည်းပညာဗဟုသုတ၊ကျွမ်းကျင်မှုများရရှိအောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း					
၂	ကျေးရွာ၏ပညာရေးအဆောက်အဦးများပြုပြင်ခြင်း၊အသစ်ဆောက်လုပ်ခြင်း					
၃	ကျေးရွာ၏ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေးနှင့်ရေကောင်းရေသန့်ဖူလုံမှုတိုးတက်ရေး					
၄	အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများပြားလာစေရေး					
၅	တစ်နိုင်တစ်ပိုင်တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများတိုးတက်လုပ်ကိုင်နိုင်ရေးဆောင်ရွက်ခြင်း					

စဉ်	စီမံချက်	ရန်ပုံငွေ	ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအရအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (ကျပ်)			
			သာမန်အသုံးစရိတ်	ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်		လူသားချင်းစာနာမှုအထောက်အပံ့
				ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်	စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး	
၆	သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးအစီအစဉ်များဆောင်ရွက်ခြင်း					

(၁၀) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့် အစီအစဉ်များ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကို ကျေးရွာလူထုက ဦးဆောင်အကောင်ထည်ဖော်မည်ဖြစ်သဖြင့် လုပ်ငန်းအောင်မြင်ရေးနှင့် ရည်မှန်းချက်များသို့ ရောက်ရှိရေးမှာ ကျေးရွာတွင်တာဝန်ရှိပါသည်။

(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ပါဝင်သောစီမံကိန်းလုပ်ငန်းများကို အထိရောက်ဆုံးအကောင်အထည်ဖော်ရန်တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာလူထု၏ တာဝန်ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးတာဝန်ကိုအဓိကယူပါမည်။ အဖွဲ့အစည်းအသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီးအား တာဝန်များခွဲဝေအပ်နှင်း၍ သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်ဦးဆောင်ပါမည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည် ကျေးရွာမူလတန်းကျောင်း၏ ပညာရေးအရည်အသွေးကောင်းမွန်တိုးတက်ရန် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေ၍ လယ်သမားအဖွဲ့က ကျေးရွာလယ်ယာကုန်ထုတ်လမ်းအဆင့်မြှင့်ခြင်း လုပ်ငန်းကိုတာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်း

ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာကော်မတီအဖွဲ့များက ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ဦးဆောင်စီမံခန့်ခွဲမှု တာဝန်ယူဆောင်ရွက်သော်လည်း အခြားသော ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့များကို လည်းရှာဖွေဆက်သွယ် ပူးပေါင်းရန်လိုပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင်မတတ်နိုင်သော အကူအညီများရယူဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည် မူလတန်းပညာရေးသင်ကြားမှုအရည်အသွေးတိုးတက်ရေးဆောင်ရွက်ရန် မြို့နယ်ပညာရေးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရပါမည်။ လယ်သမားအဖွဲ့အစည်းကလည်း လယ်ယာကုန်ထုတ်လုပ်ငန်း အထောက်အကူပြုလမ်းအဆင့်မြှင့်တင်ရန် မြို့နယ်ဆောက်လုပ်ရေးဌာနနှင့်ဆက်သွယ်၍ အင်ဂျင်နီယာဒီဇိုင်းပုံစံနှင့်တွက်ချက်မှုဆိုင်ရာ အကူအညီများရယူရပါမည်။

(ဂ) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ အသေးစိတ်လုပ်ငန်းအမျိုးအစားဖော်ပြချက်တွင် တင်ဒါခေါ်ယူဆောင်ရွက်ရမည့်ကိစ္စများကိုလည်းတွေ့ရပါမည်။ ဤလုပ်ငန်းအမျိုးအစားများအတွက် အောက်ပါအဖွဲ့အစည်း/ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ပါဝင်မှုမှာ အမှန်ပင်လိုအပ်ပါမည်။

- ဆောက်လုပ်ရေး၊ ကြီးကြပ်ရေးစသည့် လုပ်ငန်းများအတွက် ကန်ထရိုက်များ

- စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးစသည့် သင်တန်းများအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှု ဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်အဖွဲ့များ (နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးမှု အဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်များ၊ လူထုအဖွဲ့အစည်းများ)

ကန်ထရိုက်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများက စီမံကိန်းလုပ်ငန်းတွင် ဖေါ်ပြထားသောသတ်သတ်မှတ်မှတ်ကိစ္စများကိုသာ ကြီးကြပ်မှုပေးမည်ဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းတစ်ခုလုံး လွှမ်းခြုံကြီးကြပ်ရန်တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီက တာဝန်ပေးထားသောအဖွဲ့၏ တာဝန်သာဖြစ်ပါသည်။ အချို့ကိစ္စများတွင်ကြီးကြပ်ရေးတာဝန်မှာ မြို့နယ်သက်ဆိုင်ရာဦးစီးဌာနက တာဝန်ယူပါမည်။ ဤကိစ္စမျိုးတွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် တာဝန်ပေးထားသောကော်မတီကိုဦးဆောင်၍ မြို့ နယ်ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် နီးနီးကပ်ကပ်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပါမည်။

(ဃ) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန်နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအမံများ

ကျွန်ုပ်တို့ကော်မတီအနေဖြင့် လုပ်ငန်းတစ်ခုချင်းစီအတွက် ရေရှည်တည်တံ့ရေးအစီအစဉ်များထားရှိမည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားဆောက်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းတွင် အသုံးပြုသူများထံမှ အသုံးပြုခကောက်ခံခြင်း၊ စေတနာအလျောက်ထည့်ဝင်လိုသူများထံမှ အလှူငွေကောက်ခံခြင်း တို့ဆောင်ရွက်မည်။ ထို့အပြင် တံတားပေါ်ဖြတ်သန်းသွားလာ သယ်ယူမည့်ပစ္စည်းများ၏ပမာဏကို ကန့်သတ်ခြင်းကဲ့သို့သော စည်းကမ်းများ သတ်မှတ်မည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ ရေရှည်တည်တံ့ရေးအတွက် လုပ်ငန်းအလိုက်သက်ဆိုင်ရာကော်မတီ၊ အဖွဲ့အား တာဝန်အပ်နှင်းဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးအတွက်လမ်းကော်မတီ၊ စာသင်ကျောင်း ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် မိဘဆရာအသင်း စသည်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။

(ဃ) စီမံကိန်းအားစဉ်ဆက်မပြတ်လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်း နှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း

ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖေါ်ရာတွင် တိုးတက်မှုအခြေအနေများအား စနစ်တကျကြီးကြပ်စစ်ဆေး အကဲဖြတ်ကြပါမည်။ အစကနဦး၌ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းလုပ်ငန်းကို ရိုးရှင်းလွယ်ကူသောနည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ သို့မှသာရည်ရွယ်သည့်အတိုင်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်သည့်လုပ်ငန်းကို ပြီးမြောက်အောင်ဆောင်ရွက်နိုင်ပါလိမ့်မည်။

လူထုဗဟိုပြု၍ အားလုံးပူးပေါင်းပါဝင်သော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်အကောင်အထည်ဖေါ်သောနည်းလမ်းကို လက်ကိုင်ကျင့်သုံးသည့်အလျောက် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို ကြီကြပ်စစ်ဆေးသုံးသပ်ရာတွင် ကျေးရွာအတွင်းရှိ အဖွဲ့အစည်းများ ၊ အိမ်ထောင်စုများတက်ကြွစွာ အတူပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ဤသို့ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် သင့်တော်သောအဖွဲ့အစည်းစနစ်၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများတည်ဆောက်ပါမည်။

(က) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း (Monitoring)

အထူးသဖြင့်ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်၏ လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာ တိုးတက်မှု (physical progress) နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု (financial progress) တို့ကို စနစ်တကျကြီးကြပ်စစ်ဆေးပါမည်။ ၄င်းစစ်ဆေးခြင်းကို (၃) လပတ်အစီအစဉ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းလုပ်ငန်းကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏စီစဉ်မှုဖြင့် သက်ဆိုင်ရာ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းအလိုက် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်နေသော အဖွဲ့အသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီးတို့က မိမိတို့တာဝန်ကျရာကဏ္ဍအလိုက် စစ်ဆေးသုံးသပ်ပါမည်။

အဖွဲ့အသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီးသည် မိမိတို့၏စီမံကိန်းဆိုင်ရာ ကနဦးသတင်းအချက်အလက်များ (Baseline) ရရှိအောင်ဆောင်ရွက်ကြပါမည်။ ယင်းအခြေခံသတင်းအချက်အလက်များသည် စီမံကိန်း၏တိုးတက်မှုကိုတိုင်းတာမည့် အညွှန်းကိန်း (indicator)များ ဖြစ်ပါမည်။ (၃) လပတ်ကုန်ဆုံးချိန်တိုင်းတွင် ကော်မတီနှင့်အဖွဲ့အသီးသီးသည် ၄င်းတို့၏ကြီးကြပ်စစ်ဆေးတွေ့ရှိမှု အစီရင်ခံစာ (monitoring report) ကို ရွာလူထုအစည်းအဝေး၌ အစီရင်ခံတင်ပြပါမည်။ ဆက်လက်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည့်ကိစ္စများကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးမှုကော်မတီမှ ဦးဆောင်ပါမည်။ (၃) လပတ် ကြီးကြပ်စစ်ဆေးမှုအစီရင်ခံစာသည် အောက်ပါအချက်များအပေါ် ဦးတည်ပါမည်။

(က) လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာတိုးတက်မှု (Physical progress)

- စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများလုပ်ငန်းပိုင်းတိုးတက်မှုနှင့် ပြီးမြောက်မှုအတိုင်းအတာ
- အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကြုံတွေ့ရသောအခက်အခဲ၊ အဟန့်အတားများနှင့် ပြုပြင်သင့်သောအဆိုပြုချက်များ၊
- ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သောဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့်စီမံကိန်းများ၊

(ခ) ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု (Financial progress)

- ငွေသားနှင့်ငွေသားမဟုတ်သောအရင်းအနှီးလိုအပ်ချက်များစုစည်းပြီးစီးမှု (မူလလျာထားချက်နှင့် နှိုင်းယှဉ်၍)၊
- (၃) လပတ်ကုန်တွင်ရှိသောငွေသားနှင့် အခြားပစ္စည်းလက်ကျန်၊
- ငွေသားနှင့် ငွေသားမဟုတ်သော အရင်းအမြစ်များစုဆောင်းရာတွင် ကြုံတွေ့နေရသော အခက်အခဲများ၊ ပြဿနာများ၊
- ငွေကြေးစုဆောင်းပြင်ဆင်မှုတိုးတက်ရန် အဆိုပြုနည်းလမ်းများ၊

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် (၃) လပတ်ကြီးကြပ်စစ်ဆေးမှု အစီရင်ခံစာအနှစ်ချုပ်ကို ပြုစုပြင်ဆင်ပြီး သက်ဆိုင်ရာကျေးရွာအုပ်စုဥက္ကဋ္ဌနှင့် သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်ဦးစီးဌာနများသို့ အစီရင်ခံပေးပို့ပါမည်။ အစီရင်ခံစာသည် စာမျက်နှာ ၂ မျက်နှာ ၊ ၃ မျက်နှာခန့်ပါဝင်၍ အောက်ပါအချက်များကိုအဓိကထားဖော်ပြပါမည်။ ၄င်းအစီရင်ခံစာတွင် အခက်အခဲနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားမှုများ၊ ကျေးရွာသူ/ သားများ ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်မည့်အစီအစဉ်များ၊ လိုအပ်သောအကူအညီ အထောက်အပံ့များစသည်တို့ပါဝင်ပါမည်။

(ခ) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်အကဲဖြတ်ပွဲ

စီမံကိန်းကာလ နှစ်တစ်နှစ်ကုန်ဆုံးချိန်တွင် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေကို ဘက်စုံရှုထောင့်မှ ပြန်လည်သုံးသပ်အကဲဖြတ်ကြပါမည်။ ဤနှစ်ပတ်လည် သုံးသပ်တွေ့ဆုံပွဲ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျွန်တို့ဆောင်ရွက်သော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေများကို အောက်ပါ အဖွဲ့အစည်း/ ပုဂ္ဂိုလ်များအား ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာကဖိတ်ကြား အသိပေးတင်ပြနိုင်သောအခွင့်အလမ်းများဖန်တီးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဖိတ်ကြားမည့်အဖွဲ့အစည်းများမှာ-

- ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့
- မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးနှင့်အခြားသက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ (ငွေကြေးထည့်ဝင်သူများ၊ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များ)
- သတင်းမီဒီယာများ
- ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများစသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

နှစ်ပတ်လည်သုံးသပ်ပွဲမှ ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခြားပါဝင်သက်ဆိုင်သူများထံမှ အကြံပြုချက်၊ သုံးသပ်ချက်များရယူနိုင်သော အခွင့်အလမ်းကိုလည်းရရှိပါမည်။ ဤအကြံပြုချက်များဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကို ပြန်လည်ပြုပြင်ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) နည်းပညာဆိုင်ရာ အကူအညီ

ယခုကဲ့သို့ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် စီမံဆောင်ရွက်စဉ် အစကနဦးကာလတွင် အချိန်ပိုင်းအလိုက် လေ့လာစောင့်ကြည့်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်ခြင်းဆိုင်ရာကဲ့သို့ နည်းပညာအကူအညီများကို မြို့နယ်အဖွဲ့အစည်းများထံမှ လိုအပ်မည်ဖြစ်သည်။

(၁) ကျေးရွာလူမှုစီးပွားရေးဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

(၁.၁) လူဦးရေနှင့်လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်

ဇယား (၁) လူဦးရေနှင့်လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်

အသက်အုပ်စု	ကျား	မ	စုစုပေါင်း	စုစုပေါင်း၏ %	ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်အရ ခွဲခြားထားပုံ
၁ နှစ်အောက်	၂	၄	၆	၁.၆	နို့စို့အရွယ်
၁ နှစ်မှ ၅နှစ်	၂၂	၁၇	၃၉	၁၀.၅	၅နှစ်အောက်ကလေးငယ်
၅ နှစ်မှ ၉နှစ်	၁၁	၁၆	၂၇	၇.၀	မူလတန်းကျောင်းသားအရွယ်
၁၀ နှစ်မှ ၁၄နှစ်	၃၂	၂၆	၅၈	၁၅.၄	အလယ်တန်းကျောင်းသား အရွယ်
၁၅ နှစ်မှ ၆၀ နှစ်	၁၁၉	၁၀၆	၂၂၅	၆၀.၆	အလုပ်လုပ်နိုင်သည့်အရွယ်
၆၀ နှစ် နှင့်အထက်	၈	၁၁	၁၉	၅.၀	သက်ကြီးရွယ်ကြီး
စုစုပေါင်း	**၁၉၄**	**၁၈၀**	**၃၇၄**	**၁၀၀**	
အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၈၂)			**တစ်အိမ်ထောင်စု ပျမ်းမျှလူဦးရေ (၄-၅)ဦး**		

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကိုရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းခြင်းမှရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ (၂၇-၂၉၊ ဇူလိုင်လ၊ ၂၀၁၅)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ အလုပ်လုပ်နိုင်သောဦးရေတွင် အမျိုးသားဦးရေသည် အမျိုးသမီးဦးရေထက် ၆ ရာခိုင်နှုန်း ပိုပါသည်။အမျိုးသားနှင့်အမျိုးသမီး တောင်ယာလုပ်ငန်းကို အတူတကွ လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ အမျိုးသမီးငယ်များသည် ပြင်ပနေရာများသို့သွားရောက် လုပ်ကိုင်ကြခြင်းမရှိဘဲ ရွာတွင်း၌သာ တောင်ယာလုပ်ငန်းကိုလုပ်ကိုင်ကြပြီး အိမ်ရှင်မအလုပ်ကိုလုပ်ကြပါသည်။ အလုပ်လုပ်နိုင်သည့်အရွယ် အမျိုးသားအများစုမှာ တောင်ယာလုပ်ငန်းမရှိသည့်အချိန်တွင် အနီးအနားကျေးရွာများသို့ လက်သမား၊ ပန်းရံစသည့် နေ့စားလုပ်သားများအဖြစ် သွားရောက်လုပ်ကိုင်ကြသည်။

(၁.၂) လုပ်သားအင်အား

ဇယား (၂) လုပ်သားအင်အား

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိကအလုပ်အကိုင် အိမ်ထောင်စု	%	တွဲဖက် အလုပ် အကိုင်	မှတ်ချက်
၁	***စိုက်ပျိုးရေး (သီးနှံထုတ်လုပ်ရေး)***				
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း	၆၄	၇၈.၀%		
	လုပ်သား(အဋ္ဌား၊ဝန်ထမ်း)				
	မိသားစုဝင် လုပ်အား				
၂	***တိရစ္ဆာန် မွေးမြူရေး***				
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း			၂	နွားမခြံ(တောင်ယာနှင့်တွဲဖက်၍လုပ်ကိုင်)
	လုပ်သား(အဋ္ဌား၊ဝန်ထမ်း)				
	မိသားစုဝင် လုပ်အား			၂၀	
၃	***ငါးဖမ်း လုပ်ငန်း***				
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း				
	လုပ်သား(အဋ္ဌား၊ဝန်ထမ်း)				
	မိသားစုဝင် လုပ်အား				
၄	***သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း***				
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း			၁၈	သဲတူးခြင်းလုပ်ငန်းကိုလယ်ယာလုပ်ငန်းနှင့်တွဲဖက်လုပ်ကိုင်ပါသည်။
	လုပ်သား(အဋ္ဌား၊ဝန်ထမ်း)				
	မိသားစုဝင် လုပ်အား				
၅	**ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း**				
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း				
	လုပ်သား(အဋ္ဌား၊ဝန်ထမ်း)				
	မိသားစုဝင် လုပ်အား				
၆	***လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့ နှင့် ရေပေးဝေရေး***				
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း				
	လုပ်သား(အဋ္ဌား၊ဝန်ထမ်း)				
	မိသားစုဝင် လုပ်အား				
၇	***ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံ လုပ်ငန်း***				
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း			၄	လက်သမား၊ပန်းရံ၊စက်ပြင်ဆရာ(ကလောနယ်တွင်သွားရောက်လုပ်ကိုင်)

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိကအလုပ်အကိုင် အိမ်ထောင်စု	%	တွဲဖက် အလုပ် အကိုင်	မှတ်ချက်
	လုပ်သား(အင်္ဂား၊ဝန်ထမ်း)			၁၀	လက်သမားဆရာနောက် လိုက်(စိုက်ပျိုးရေးနှင့်တွဲဖက် ၍လုပ်ကိုင်)
	မိသားစုဝင် လုပ်အား				
၈	***ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံး ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး***				
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း				
	လုပ်သား(အင်္ဂား၊ဝန်ထမ်း)				
	မိသားစုဝင် လုပ်အား				
၉	***ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ စသည်)***				
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း				
	လုပ်သား(အင်္ဂား၊ဝန်ထမ်း)				
	မိသားစုဝင် လုပ်အား				
၁၀	***လက်လီ-လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး***				
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း	၄	၄.၉%	၄	ကုန်စုံဆိုင်၊
	လုပ်သား(အင်္ဂား၊ဝန်ထမ်း)				
	မိသားစုဝင် လုပ်အား				
၁၁	***ဟိုတယ် နှင့် စားသောက်ဆိုင် လုပ်ငန်း***				
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း				
	လုပ်သား(အင်္ဂား၊ဝန်ထမ်း)				
	မိသားစုဝင် လုပ်အား				
၁၂	***ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေး***				
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း				
	လုပ်သား(အင်္ဂား၊ဝန်ထမ်း)				
	မိသားစုဝင် လုပ်အား				
၁၃	***ငွေချေး ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း (ဘဏ် နှင့် ငွေချေးခြင်း အပါအဝင် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း)***				
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း				
	လုပ်သား(အင်္ဂား၊ဝန်ထမ်း)				
	မိသားစုဝင် လုပ်အား				
၁၄	***အိမ်ခြံမြေ ရောင်းဝယ် ငှားရမ်းခြင်း နှင့် ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများ***				
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း				

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိကအလုပ်အကိုင် အိမ်ထောင်စု	%	တွဲဖက် အလုပ် အကိုင်	မှတ်ချက်
	လုပ်သား(အင်္ဂား၊ဝန်ထမ်း)				
	မိသားစုဝင် လုပ်အား				
၁၅	*ပြည်သူဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကာကွယ်ရေး နှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး)*				
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း				
	လုပ်သား(အင်္ဂား၊ဝန်ထမ်း)	၁	၁.၃%		ရပ်ကျေးစာရေး
	မိသားစုဝင် လုပ်အား				
၁၆	*ပညာရေး*				
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း				
	လုပ်သား(အင်္ဂား၊ဝန်ထမ်း)				
	မိသားစုဝင် လုပ်အား				
၁၇	*ကျန်းမာရေး*				
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း				
	လုပ်သား(အင်္ဂား၊ဝန်ထမ်း)				
	မိသားစုဝင် လုပ်အား				
၁၈	*လူမှုရေး လုပ်ငန်းများ*				
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း				
	လုပ်သား(အင်္ဂား၊ဝန်ထမ်း)				
	မိသားစုဝင် လုပ်အား				
၁၉	*အခြားကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းရှင်များ(အထက်ဖော်ပြပါလုပ်ငန်းများမှအပ)*				
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း				
	လုပ်သား(အင်္ဂား၊ဝန်ထမ်း)	၁၃	၁၅.၈%		အိမ်ထောင်စု(၁၃)စုမှာကြုံ ရာကျပန်းလုပ်ကိုင်ကြသည်
	မိသားစုဝင် လုပ်အား				
၂၀	*ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုမ္ပဏီများတွင် လုပ်ကိုင်သူများ*				
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း				
	လုပ်သား(အင်္ဂား၊ဝန်ထမ်း)				
	မိသားစုဝင် လုပ်အား				
	စုစုပေါင်း	၈၂	၁၀၀%	၆၁	

ရည်ညွှန်း။ ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များ (၂၇-၂၉ ၊ ဇူလိုင်လ၊ ၂၀၁၅ နှစ်) (ဆယ်အိမ်မှူး၊ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများမှတဆင့် ကောက်ယူသည်။)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ စုစုပေါင်းအိမ်ထောင်စု (၈၂) အိမ်ရှိ၍ တောင်ယာလုပ်ငန်းကို အဓိကလုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ တောင်ယာလုပ်ငန်းနားသော အချိန်များတွင်လက်သမား၊ ပန်းရံစသည့် အလုပ်ကြမ်းလုပ်သားများ အဖြစ်အနီးအနား ရွာများသို့နေ့စားသွားရောက်လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။

(၁.၃) စိုက်ပျိုးနိုင်သောမြေဧရိယာ

(၁.၃.၁) ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးနိုင်သောမြေဧရိယာ

ဇယား (၃) ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးနိုင်သောမြေဧရိယာ

မြေအမျိုးအစား	ဧရိယာ (ဧက)	မြေဆီလွှာအရည်အသွေးကောင်း/သင့်/ညံ့	ဆည်ရေရရှိမှု (ရ/မရ/အနည်းအကျဉ်း)	ရေအရင်းအမြစ် (ရေရရှိသည့်နေရာ/ရေပေးနိုင်သည့်ဧက)
လယ်မြေ	၂၀	သင့်	မရ	မိုးရေ
ယာ	၃၀၃	သင့်	မရ	မိုးရေ၊ စိမ့်စမ်းရေ (အာလူးမျိုးအတွက် ၁၀ ဧက ရရှိ)
အိမ်ခြံဝင်းစိုက်ခင်း	၅	ကောင်း	မရ	မိုးရေ
ဖုန်းဆိုးမြေ	၁.၅	ညံ့	မရ	သဲချိုင်းမြေဟောင်း
စုစုပေါင်း				

ရည်ညွှန်း။ ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များ (၂၇-၂၉ ၊ ဇူလိုင်လ၊ ၂၀၁၅ နှစ်) (ဆယ်အိမ်မှူး၊ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများမှတဆင့် ကောက်ယူသည်။)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ စိုက်ပျိုးရေးအတွက်မိုးရေကိုသာအားကိုးပြီး စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ လယ်မြေတွင် ပုလဲသွယ်၊ ရွှေရင်အေး၊ နောင်ဘိုဒေသစပါးမျိုးကိုစိုက်ပျိုးပြီး ၊ မျိုးစေ့ကို စိုက်ပျိုးရေးဌာနမှရရှိပါ သည်။ ဝမ်းစာဖူလုံမှုရရုံသာစိုက်ပျိုးကြပြီး ပြင်ပသို့ရောင်းချခြင်းမရှိပါ။ ယာမြေတွင် အာလူး၊မုန်လာ၊ ပန်းဂေါ်ဖီ၊ ဂေါ်ဖီထုတ်တို့ကို အဓိကစိုက်ပျိုး၍ ခရမ်းချဉ်သီး၊ ပန်းနှမ်း၊ မြေပဲ၊ ဂျင်းစိမ်း၊ ပြောင်းတို့ကိုလည်း စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ အိမ်ခြံဝင်းစိုက်ခင်းတွင် ဖရုံ၊ သခွား၊ ချဉ်ပေါင်၊ ပဲတောင့်ရှည်၊ ဗိုလ်စားပဲစသည်တို့ကို စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ မြေဩဇာသုံးစွဲမှုများ၍ မြေဆီလွှာအရည်အသွေး အသင့်အတင့်သာရှိပါတော့သည်။ အာလူးနှင့် မုန်လာထုတ်မှာ မြေဩဇာသုံးစွဲမှုအများဆုံးဖြစ်ပါသည်။ အိမ်ခြံဝင်းစိုက်ခင်းတွင် မြေဩဇာသုံးစွဲမှုနည်းပါး၍ မြေဆီလွှာကောင်းမွန်မှုရှိသေးသည်။

(၁.၃.၂) ခါတ်သတ္တုနှင့်အခြားသဘာဝအရင်းအမြစ်များ

ဇယား(၄) ခါတ်သတ္တုနှင့်အခြားသဘာဝအရင်းအမြစ်များ

အမျိုးအစား	ရရှိနိုင်မှု(များ/သင့်/နည်း/မရှိ)	လက်လှမ်းမှီနိုင်မှု(လွယ်/ခက်/လက်လှမ်းမမှီ)
ကာဗွန်(ခါတ်ငွေ့/ရေနံ)	မရှိ	-
ခါတ်သတ္တု (ကျောက်မျက်၊သတ္တု၊ ကျောက်၊ ကျောက်မီးသွေး၊ သဲ) စသည့်	များ	လွယ်

အမျိုးအစား	ရရှိနိုင်မှု(များ/သင့်/နည်း/မရှိ)	လက်လှမ်းမှီနိုင်မှု(လွယ်/ခက်/လက်လှမ်းမမှီ)
အခြားသဘာဝအရင်းအမြစ်		
တိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များ	များ	လွယ်
အပင်မျိုးစိတ်များ (နွားစာ)	နည်း	ခက်
(ဆေး ဘက်ဝင်အပင်များ)	များ	လွယ်

ရည်ညွှန်း။ ကျေးရွာအခြေအနေကို ကျေးရွာသူ/ရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များ (၂၇-၂၉ ၊ ဇူလိုင်လ၊ ၂၀၁၅ နှစ်) (ဆယ်အိမ်မှူး၊ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများမှတဆင့် ကောက်ယူသည်။)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ကျောက်မီးသွေးကို မြိုးအုပ်စုကုမ္ပဏီမှ လာရောက်တူးဖော်၍ လုပ်ငန်းနားထားသည်မှာ (၇)နှစ်ခန့်ရှိနေ ပြီဖြစ်သည်။ ယခုအချိန် ကျောက်မီးသွေးမှာ တူးဖော်လျှင် ထွက်ရှိ သေး၍ ၄င်းကျောက်မီးသွေးထွက်ရှိသော မြေကိုကုမ္ပဏီမှဝယ်ထားပြီး ရွာသူရွာသားများမှ လက်လှမ်းမှီမှု မရှိပါ။ သဲမှာ ရွာသူရွာသားများမှတူးကြပြီး လက်လှမ်းမှီမှုရှိပါသည်။ ရှားပါးငါးဖိန်း ငါးမျိုးစိတ်မှာ အောင်မေတ္တာရေကန်တွင် တွေ့ရှိရပါသည်။

(၁.၄) ဥစ္စာဓနအဆင့်အနေအထား

ဇယား(၅) ဥစ္စာဓနအဆင့်အနေအထား

အကြောင်းအရာ	သတ်မှတ်စံနှုန်း			
	အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စု	အလယ်အလတ်ရှိသောအိမ်ထောင်စု	ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု	အလွန်ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု
မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု	၅ဧက - ၁၀ဧက	၃ ဧက - ၅ ဧက	၁ ဧက - ၂ ဧက	မရှိ
အိမ်အခြေအနေ	နှစ်ထပ်အိမ်၊ သွပ်မိုး၊အုတ်ကာ အင်္ကတေခင်း	နှစ်ထပ်အိမ်၊ သွပ်မိုး၊အုတ်ကာ/ ပျဉ်ကာ၊အင်္ကတေခင်း	တစ်ထပ်အိမ် သွပ်မိုး၊ဝါးထရံကာဝါးခင်း	တစ်ထပ်အိမ်၊သွပ်မိုး၊ ဝါးထရံကာ၊ဝါးခင်း
လုပ်ငန်းသုံးကိရိယာပိုင်ဆိုင်မှု	ထွန်စက် (၁) စီး ဆီစက် (၁) အင်ဂျင် (၁) ရေစုပ်စက်	လှည်း (၁) စီး	လှည်း(၁)စီး	ပေါက်တူး၊ တံမကောက်
အခြားပိုင်ဆိုင်မှု	ကား (၁) စီး၊ ဆိုင်ကယ် (၁) စီး TV (၁) လုံး ၊ဖုန်း၂လုံး	ဆိုင်ကယ် ၁စီး TV ၁လုံး ၊ဖုန်း၁လုံး	TV ၁လုံး၊ ဖုန်း(၁)လုံး	မရှိ
အိမ်ထောင်စု ပေါင်း (၈၂) စု	၅((၆%)	၁၇(၂၁%)	၃၉((၄၈%)	၂၁(၂၅%)

ရည်ညွှန်း။ ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ(၂၇-၂၉၊ ဇူလိုင်လ၊ ၂၀၁၅)

(ဥစ္စာဓနအဆင့်ခွဲခြားမှုနည်းလမ်းအရ)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ဥစ္စာဓနအဆင့်စံသတ်မှတ်ချက်အရ အိမ်ထောင်စု ၂၇ ရာခိုင်နှုန်းခန့်မှာ အဆင်ပြေသည်ဟု သတ်မှတ်ကြပြီး ၊ ၇၃ % ရာခိုင်နှုန်းမှာ ဆင်းရဲသည်ဟုသတ်မှတ် ကြပါသည်။ အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စုများမှာ စိုက်ပျိုးမြေ ၈က ၁၀ ၈ကအထိပိုင်ဆိုင်ပြီး၊ ဆင်းရဲသည်ဟုသတ်မှတ်ကြသူများမှာ မြေယာမဲ့များနှင့် စိုက်ပျိုးမြေ ၂ ၈က အောက်ပိုင်ဆိုင်သူများ၊ နေ့စားလုပ်သူများ၊ ကျပန်းအလုပ်ကို လုပ်ကိုင်ကြသူများဖြစ်ကြပါသည်။

(၁.၅) ဝမ်းစာဖူလုံမှု၊ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု နှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ၊

(၁.၅.၁) ဝမ်းစာဖူလုံမှု

ချေးငှားခြင်းမပြုဘဲ ထမင်းပုံမှန်/နပ်မှန်အောင် စားသောက်နိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု

ဇယား (၆) ဝမ်းစာဖူလုံမှု

အချိန်ကာလ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင်စု%	ဖြေရှင်းသည့်နည်းဗျူဟာ
၃ လအောက်	၇	၂၃%	ကျေးရွာဈေးဆိုင်များမှအကြွေးယူရခြင်း၊ ဆွေမျိုးသားချင်းများထံမှငွေချေးငှားစားသုံးခြင်း၊ကျေးရွာမှငွေတိုးပေးသူများထံမှငွေတိုးယူပြီးစားနပ်ရိက္ခာဝယ်ယူစားသုံးရသည်။
၃လနှင့်၅ လအထိ	၆	၂၀%	ဆွေမျိုးသားချင်းများချေးယူခြင်း၊ဈေးဆိုင်များအကြွေးယူခြင်း၊လုပ်ငန်းရှင်များထံမှလုပ်အားခ ကြိုတင်ယူသုံးစွဲခြင်း။
၆လမှ ၁၂ လအထိ	၁၇	၅၇%	ဆွေမျိုးသားချင်းများချေးယူခြင်း၊ဈေးဆိုင်များအကြွေးယူခြင်း၊

ရည်ညွှန်း။ ကျေးရွာအတွင်းရှိ အဆင့် (၃) ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စု နှင့် အဆင့်(၄) အလွန်ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စုဝင်များထဲမှ အိမ်ထောင်စု (၃၀) ကိုသာစစ်တမ်းကောက်ထားခြင်း။ (၂၇-၂၉၊ ဇူလိုင်လ၊ ၂၀၁၅)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ကျေးရွာရှိအဆင့် (၃) ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စုနှင့် အဆင့်(၄) အလွန်ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စုဝင်များ ထဲမှ အိမ်ထောင်စု (၃၀) ကိုသာ စစ်တမ်းကောက်ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

(၁.၅.၂) ထိခိုက်လွယ်သောလူပုဂ္ဂိုလ်အုပ်စု

ဇယား(၇) ထိခိုက်လွယ်သောလူပုဂ္ဂိုလ်အုပ်စု

အကြောင်းအရာ	ရှင်းလင်းချက်/ဖော်ပြချက်	ကျား	မ	ပေါင်း
သက်ကြီးရွယ်အို ၆၀နှစ်နှင့် အထက်	မိသားစုစောင့်ရှောက်မှုမရှိ	-	-	-
မသန်စွမ်းသည့် ပုဂ္ဂိုလ်	မိသားစု/ရပ်ရွာ၏ စောင့်ရှောက်မှုမရှိ	-	-	-

အကြောင်းအရာ	ရှင်းလင်းချက်/ဖော်ပြချက်	ကျား မ ပေါင်း
		အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်
အမျိုးသမီးဦးဆောင်သောအိမ်ထောင်စု	ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများ	၈
မုဆိုးဖို / တစ်ခုလပ် ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု	ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများ အခြားဒေသသို့ကြာမြင့်စွာသွားရောက်နေထိုင်လုပ်ကိုင်နေသူ	- -

ရည်ညွှန်း။ ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ (၂၇-၂၉၊ ဇူလိုင်လ၊ ၂၀၁၅)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများပြီး အမျိုးသမီးဦးဆောင်သော အိမ်ထောင်စု (၈) အိမ်ရှိပြီး ၄င်းအိမ်ထောင်စုများမှာ မြေယာပိုင်ဆိုင်သူများထဲတွင် နေ့စားအလုပ်လုပ်ကိုင်ကြသူများဖြစ်ကြပါသည်။

(၁.၅.၃) ကျေးရွာရှိထိခိုက်လွယ်မှုဖြစ်နိုင်သည့်အခြေအနေ

ဇယား (၈) ကျေးရွာ၏ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှုအခြေအနေ

စဉ်	ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား	ထိခိုက်လွယ်မှု (နှိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁	စားနပ်ရိက္ခာမဖူလုံမှု	မြင့်	တစ်နေ့လုပ်တစ်နေ့စားကျပန်းလုပ်သားများ
၂	သဘာဝအရင်းအမြစ်ရှားပါးမှုစိုက်ပျိုးရေ	မြင့်	ရေအရင်းအမြစ်နည်း
၃	မိုးခေါင်ခြင်း	နိမ့်	မိုးဦးကာလတွင် မိုးရွာမှုနည်း။
၄	မုန်တိုင်း	လတ်	၂၀၀၇ ခုနှစ် လေဆင်နှာမောင်းတစ်ကြိမ်ကျ။
၅	မီးဘေး	လတ်	ပေါ့ဆမီးလောင်ဖူး၊ တအိမ်နှင့်တအိမ်နီးနီးကပ်ကပ်ဆောက်ထားခြင်း၊
၆	မြေပြိုခြင်း၊ မြေဆီလွှာပျက်ယွင်းမှု	မြင့်	တောင်စောင်းဒေသဖြစ်သောကြောင့်၊ ဓါ တ်မြေဩအသုံးပြုမှုများသောကြောင့်။
၇	သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း	မြင့်	သစ်ပင်များအလွန်အကျွံခုတ်ယူသုံးစွဲခြင်း၊ယခင်သစ်တောထိန်းသိမ်းမှုအားနည်းခြင်း။
၈	ငှက်ဖျားရောဂါ	နိမ့်	ငှက်ဖျားဇရိယာဇုံမဟုတ်၊တခြားဒေသသို့သွားရောက်လုပ်ကိုင်သူမရှိ၊တခြားဒေသမှလာရောက်လုပ်ကိုင်သူမရှိ
၉	ကိုယ်ခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ	နိမ့်	တခြားဒေသသို့သွားရောက်လုပ်ကိုင်သူမရှိ၊တခြားဒေသမှလာရောက်လုပ်ကိုင်သူမရှိ။

ရည်ညွှန်း။ ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ (၁၇-၁၉၊စက်တင်ဘာလ၊ ၂၀၁၅)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ဆင်းရဲသောမိသားစုအများစုသည်မြေယာ၊ ရေအရင်းအမြစ်နှင့် အခြားသောအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ရန်အတွက် အခက်အခဲများကြောင့် စီးပွားရေးထိခိုက်မှုများဖြစ်ပေါ်လာလျှင်ရပ်တည်ရန် စွမ်းဆောင်နိုင်စွမ်းမရှိသဖြင့် ထိခိုက်လွယ်သူများဖြစ်ကြသည်။ အလယ်အလတ်တန်းတောင်သူများနှင့် တောင်သူကြီးများသည် ၎င်းတို့၏စိုက်ပျိုးမြေပေါ်တွင် ဓာတုဗေဒပစ္စည်းများမဆင်မခြင်အသုံးပြုခြင်းနှင့် မြေဆီထိန်းသိမ်းမှုအားနည်းခြင်းတို့ကြောင့် သီးနှံအထွက်နှုန်းလျော့ကျစေနိုင်မှုအခြေအနေ မြင့်မားနေပါသည်။ ဤကျေးရွာ၏ထိခိုက်လွယ်မှု ဖြစ်နိုင်ခြေအမြင့်ဆုံးသောကိစ္စများမှာ မြေဆီလွှာပြုန်းတီးလာမှု (တိုက်စားမှု) နှင့် သစ်တောပြုန်းတီးလာမှုတို့ဖြစ်ပါသည်။

(၁.၅.၄) ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့်အုပ်စု

ဇယား (၉) ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့်အုပ်စု

စဉ်	အမျိုးအစား	ထိခိုက်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁	လူငယ်	မြင့်	အလုပ်အကိုင်ရှားပါးခြင်း၊
၂	အမျိုးသမီးဦးဆောင်သည့်ဆင်းရဲသည့်အိမ်ထောင်စု	မြင့်	စားဝတ်နေရေးအတွက်အခက်ခဲကြုံတွေ့၊ကုန်ဈေးနှုန်းကြီးခြင်းနှင့် လုပ်အားခနည်းခြင်း။စားနပ်ရိက္ခာလုံလောက်မှုမရှိခြင်းနှင့်ကြုံတွေ့ရနိုင်။
၃	မြေယာမဲ့၊ဆင်းရဲသားတောင်သူ	မြင့်	မိုးခေါင်ခြင်းကြောင့်သီးနှံများပျက်စီးကာကုန်ဈေးနှုန်းကြီးခြင်းနှင့်လုပ်အားခနည်းခြင်းကြုံတွေ့။စားနပ်ရိက္ခာလုံလောက်မှုမရှိခြင်းနှင့်ကြုံတွေ့ရနိုင်။

ရည်ညွှန်း။ ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ (၂၇-၂၉၊ ဇူလိုင်လ၊ ၂၀၁၅)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ အမျိုးသမီးဦးဆောင်သည့်ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စုများအနေဖြင့် ထိခိုက်လွယ်ရခြင်းမှာ ၎င်းတို့သည်အမျိုးသားများနှင့်တန်းတူအလုပ်ကြမ်းများ မလုပ်နိုင်ခြင်း၊ ကုန်ဈေးနှုန်းများကြီးမြင့်လာသဖြင့် စားဝတ်နေရေးခက်ခဲလာခြင်း၊ လုပ်အားခနည်းခြင်း၊ ရပ်ရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကိစ္စများတွင် ၎င်းတို့၏ကဏ္ဍပါဝင်မှုနည်းခြင်း စသည်တို့ကြုံတွေ့ရလေ့ရှိပါသည်။ ကျပန်းမိသားစုများနှင့် မြေယာမဲ့ဆင်းရဲသားမိသားစုများသည် ပုံမှန်အလုပ်မရှိသဖြင့် ပုံမှန်ဝင်ငွေမရရှိခြင်း၊ အခြားလုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင်ရန်အတွက်လည်း အရင်းအနှီးငွေမရှိခြင်းစသည့်အချက်များကြောင့် ၎င်းတို့အားထိခိုက်လွယ်သည့် အစုအဖြစ်သတ်မှတ်ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းတို့သည် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း လုပ်ငန်း၊ ပိုင်ဆိုင်မှုများနှင့် စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံမှုမရှိသော မိသားစုများ ဖြစ်ကြသည်။

(၂) ကျေးရွာ၏ လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေ

(၂.၁) ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ

(၂.၁.၁) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ

ကျေးရွာ၏ လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေကို သိရှိခြင်းအားဖြင့် နိုင်ငံတော်နှင့် ဒေသဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ ချမှတ်အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ပိုမိုကောင်းမွန်စေရန်များစွာ အထောက်အကူပြုနိုင်ပါသည်။ ကျေးရွာ၏ လက်ရှိရင်ဆိုင်နေရသော စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး၊ အခြားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၊ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ပြဿနာများကို ပူးပေါင်းဖော်ထုတ်ပြီး၊ ကျေးရွာတွင်ရှိသော အရင်းအမြစ်များ၊ အခွင့်အလမ်းများကို ဖော်ထုတ်ကာ အကျိုးရှိစွာအသုံးချပြီး၊ သက်ဆိုင်ရာဌာနများနှင့် အစီအစဉ်ကျသောမူဝါဒချိတ်ဆက်မှုများ လုပ်ဆောင်သွားနိုင်ပါမည်။

ဇယား (၁၀) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အဖွဲ့အစည်းအမည်	အမျိုးအစား (၁/၂/၃)	အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ			လုပ်ငန်းတာဝန်	ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်းသူများ (၄/၅)	စွမ်းဆောင်နိုင်မှု(၆/၇/၈)
			ကျား	မ	ပေါင်း			
၁	ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့	၂	၇		၇	လူမှုရေးကဏ္ဍ	၄	၆
၂	ဂေါပကအဖွဲ့	၃	၇		၇	ဘာသာရေးလုပ်ငန်းများ	၄	၇
၃	စိတ်တူကိုယ်တူ (၁)	၁	၃၅		၃၅	စိုက်/မွေးအရောင်းဂယ်	၅	၇
၅	စိတ်တူကိုယ်တူ(၂)	၁	၄၀		၄၀	စိုက်/မွေးအရောင်းဂယ်၊ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး၊	၅	၇
၆	သမချေးငွေအဖွဲ့	၁	၃၅		၃၅	စိုက်/မွေးအရောင်းဂယ်	၅	၇
၇	မြစိမ်းရောင်ချေးငွေအဖွဲ့	၁	၇		၇	အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းကဏ္ဍ	၅	၇

ရည်ညွှန်း။ ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များ(၂၇-၂၉ ၊ ဇူလိုင်လ၊ ၂၀၁၅ နှစ်)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့တွင် အဖွဲ့ဝင် (၂) ဦးရှိ၍ ကျေးရွာ၏ စီမံခန့်ခွဲမှုကိစ္စရပ်များအား ရပ်မိရပ်ဖအဖွဲ့နှင့် ကျေးရွာအတွင်းရှိသက်ကြီးရွယ်အိုများပူးပေါင်း၍ ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။

မှတ်ချက်။

အုပ်စုအမျိုးအစား

(၁) စီးပွားရေးအခြေခံသောအုပ်စု- လယ်သမားအဖွဲ့၊ ငွေစုငွေချေးအဖွဲ့ စသည့်

(၂) လူမှုရေးအဖွဲ့ - ဥပမာ- အမျိုးသမီးအဖွဲ့၊ လူငယ်အဖွဲ့၊ ကိုယ်ထူကိုယ်ထအဖွဲ့

(၃) ဘာသာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့

ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်းသူများ

(၄) ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင်

(၅) ပြင်ပအဖွဲ့အစည်း

အဖွဲ့စွမ်းဆောင်နိုင်မှုအခြေအနေ

(၆) ကောင်း

(၇) သင့်

(၈) ညံ့ (အားနည်း)

(၂.၁.၂) ဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အပံ့များအတွက် ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ၏ အခြေအနေ

ဇယား (၁၁) ဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အပံ့များအတွက် ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ၏ အခြေအနေ

စဉ်	အမည်	အဖွဲ့အစည်း အမျိုးအစား (၁/၂/၃/၄/၅/၆/၇)	အဖွဲ့အစည်း၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များနှင့် အစီအစဉ်
၁	UNDP	၄	ကျေးရွာဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး
၂	UN Habitat	၄	ရေကောင်းရေသန့်ရရှိရေးနှင့်လမ်းတံတားဆောက်လုပ်ရေး
၃	UNESCO (MYA/99/004)	၄	ပညာရေး
၄	UNDP (MYA/01/003)	၄	ချေးငွေထုတ်ချေး၊စိုက်/မွေးအရောင်းအဝယ်၊ကျန်းမာရေး၊ပညာရေးအရေးပေါ်။

ရည်ညွှန်း။ ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ(၂၇-၂၉၊ ဇူလိုင်လ၊ ၂၀၁၅ နှစ်)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ UNDP, UNHabitat, UNESCO စသည့်အဖွဲ့များက ကျေးရွာ၏ရေကောင်းရေသန့်ရရှိရေး၊ ပညာရေး၊ ကျေးရွာလူထုအခြေပြုဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးရေး စသည့်အဝိုင်းများလေ့ကျင့်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးဖြစ်သည့်အတွက် ကျေးရွာလူထုသည် ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် အတွေ့အကြုံရရှိပြီးဖြစ်ပါသည်။

မှတ်ချက်။

(၁) ဘာသာရေးနှင့်ပတ်သက်သောအဖွဲ့အစည်း (ပြည်တွင်း/ပြည်ပ)
(၂) အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း (ပြည်တွင်း/ပြည်ပ)
(၃) အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်း
(၄) ဘက်ပေါင်းစုံဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ (ဥပမာ - ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့၊ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)
(၅) ကဏ္ဍအလိုက် ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်း (ဥပမာ - UK Aid, GIZ စသည့်)
(၆) ပရဟိတအဖွဲ့ (ပြည်တွင်း/ပြည်ပ)
(၇) ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများ

(၂.၂) စီးပွားရေးနှင့်အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများ၊

(၂.၂.၁) စိုက်ပျိုးရေးသီးနှံ

(၂.၂.၁.၁) စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊မြေယာပိုင်ဆိုသည့် အိမ်ထောင်စု

ဇယား(၁၂) စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု

စဉ်	မြေပိုင်ဆိုင်မှု အရွယ်အစား	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင်စု %	ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင် သတ်မှတ်ချက်
၁	မြေယာမဲ့	၂၁	၂၆%	မြေမဲ့ယာမဲ့
၂	၁ ဧက - ၂ ဧက	၃၉	၄၈%	ဆင်းရဲသားတောင်သူ
၃	၃ ဧကမှ - ၅ ဧကကြား	၁၇	၂၀%	တောင်သူငယ်
၄	၅ဧက-၁၀ဧက	၅	၆%	တောင်သူကြီး
ကျေးရွာရှိအိမ်ထောင်စု စုစုပေါင်း		**၈၂**	**၁၀၀**	

ရည်ညွှန်း။ ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များ(၂၇-၂၉၊ ဇူလိုင်လ၊ ၂၀၁၅)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ကျေးရွာလယ်သမားအားလုံး၏ ၉၂ % မှာ စိုက်ပျိုးမြေတစ်ဧကမှ ငါးဧကအတွင်းသာပိုင်ဆိုင်သော လယ်သမားငယ်များဖြစ်ပါသည်။

(၂.၂.၁.၂) အစိုးရနှင့်ပုဂ္ဂလိက ရေအရင်းအမြစ်များမှ ရေသွင်းနိုင်သည့်ဧရိယာ

ဇယား(၁၃) အစိုးရနှင့်ပုဂ္ဂလိက ရေအရင်းအမြစ်များမှ ရေသွင်းနိုင်သည့်ဧရိယာ

စဉ်	အရင်းအမြစ်	အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိက	ရေသောက်ဧက	ရရှိနိုင်မှု (တနှစ်ပတ်လုံး/ ရာသီအလိုက်)
-	-	-	-	-

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသော သတင်းအချက်များ(၂၇-၂၉၊ ဇူလိုင်လ၊ ၂၀၁၅)

(၂.၂.၁.၃) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

ဇယား(၁၄) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

သီးနှံ	ဧက	ယူနစ်	သီးနှံထွက်မှု			သီးနှံစိုက်ပျိုးသည့် ကာလ	သွင်းအားစုလိုအပ်ချက် (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	အမြတ်ရရှိနိုင်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
			အနည်းဆုံး	အများဆုံး	ပျမ်းမျှ				
အာလူး	၂၀၀	ပိဿ	၁၃၀၀	၁၅၀၀	၁၄၀၀	(မိုး)တပေါင်းလမှ၀ါဆိုလအထိ(ဆောင်း)၀ါခေါင်လမှတန်ဆောင်မုန်းလအထိ	မြင့်	လတ်	စီးပွားဖြစ်စိုက်
မုန်လာ	၂၀၀	လုံး	၆၀၀၀	၇၀၀၀	၆၅၀၀	နယုန်-သီတင်းကျွတ် (၃သီး)	လတ်	နိမ့်	ဈေးကွက်ခိုင်မာမှုမရှိ။
ဂေါ်ဖီထုတ်	၂၀၀	လုံး	၆၅၀၀	၇၅၀၀	၇၀၀၀	ကဆုန်-၀ါဆိုလအထိ၀ါခေါင်သီတင်းကျွတ်	လတ်	နိမ့်	ဈေးကွက်ခိုင်မာမှုမရှိ။
ခရမ်းချဉ်သီး	၂၀၀	ပိဿ	၈၀၀	၁၀၀၀	၉၀၀	နယုန်-သီတင်းကျွတ် (၃သီး)	လတ်	လတ်	
မြေပဲ	၁၀၀	တင်း	၃၀	၄၀	၃၅	နယုန်-သီတင်းကျွတ်	နိမ့်	နိမ့်	စားသုံးဆီဖူလုံရန်
နှမ်း	၁၀၀	တင်း	၁၀	၁၃	၁၁.၅	တော်သလင်းနတ်တော်	နိမ့်	နိမ့်	စားသုံးဆီဖူလုံရန်။
စပါး	၂၀	တင်း	၄၀	၅၀	၄၅	ကဆုန်လမှတန်ဆောင်မုန်းလ (၁သီး)	လတ်	လတ်	

ရည်ညွှန်း။ ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသောသတင်းအချက်များ(၂၇-၂၉၊ ဇူလိုင်လ၊ ၂၀၁၅)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ စပါးကို မိသားစုစားသုံးရန်အတွက်သာ စိုက်ပျိုးကြပါသည်။

ကျေးရွာ၏ စပါးသီးနှံ စိုက်ဧကမှာ (၂၀) ကျော်ခန့် ဖြစ်ပါသည်။ အဓိကအားဖြင့်တောင်ယာစပါးကို စိုက်ပျိုးကြပြီး နှစ်စဉ်မိုးရေကိုအဓိကထားစိုက်ပျိုးပြီး စိုက်ချိန်မှာ ဇူလိုင်လဖြစ်ပြီး အောက်တိုဘာလတွင် ရိတ်သိမ်းပါသည်။ သာမန်စပါးထွက်နှုန်းမှာ (၁) ဧကတင်း အထွက်နှုန်းမှာ (၄၀-၅၀) တင်းဖြစ်ပါသည်။ တောင်သူများမှာ ကိုယ်ပိုင်မျိုးစေ့များကိုသာ စိုက်ပျိုးလေ့ရှိပါသည်။

အဓိကဝင်ငွေရသီးနှံအဖြစ် ဂေါ်ဖီထုတ်ကို (၂၀၀) ဧကခန့် စိုက်ပျိုးပါသည်။ ဂေါ်ဖီအထွက်နှုန်းမှာ တစ်ဧကလျှင် အထုပ် (၇၀၀၀) ခန့်ထွက်ပါသည်။ ခူးဆွတ်ပြီးသောဂေါ်ဖီထုတ်များကို အောင်ပန်းမြို့၊ပင်းတယမြို့များသို့ တင်ပို့ရောင်းချပါသည်။

ကျေးရွာ၏ အာလူးသီးနှံစိုက်ဧကမှာ (၂၀၀) ဧက ခန့်ဖြစ်ပါသည်။ အိမ်ခြေ ၅၀ နီးပါးစိုက်ပျိုးကြပါသည်။ အာလူးမျိုးမှာထိုင်းမျိုးဖြစ်ပါသည်။ တစ်နှစ်တွင်ဧပြီလ၊ ဇွန်လနှင့် သြဂုတ်လများတွင် (၃) ကြိမ်စိုက်ပျိုးပါသည်။ အာလူးအထွက်နှုန်းမှာ တစ်ဧကလျှင် ပိဿာ (၁၄၀၀) ခန့်ပျှမ်းမျှထွက်ရှိပါသည်။ ခူးယူပြီးသောအာလူးများကို အောင်ပန်းမြို့၊ပင်းတယမြို့များသို့ တင်ပို့ရောင်းချပါသည်။ တခြားစိုက်ပျိုးသီးနှံများမှာ ငရုတ်၊ ခရမ်း စသည်တို့ကို စိုက်ပျိုးကြပါသည်။

(၂.၂.၁.၄) လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာများ

(လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာပိုင်ဆိုင်သောအိမ်ထောင်စုများ)

ဇယား(၁၅) လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာများ

စက်အမျိုးအစား	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	ရွာပိုင်ဆိုင်မှု	မှတ်ချက်/ အခြေအနေ
လက်တွန်းထွန်စက်	၁	-	ပုဂ္ဂလိက
ရေစုပ်စက်	၁၅		နွေရာသီတွင် ရေထွက်ကမ်းပါး အောက်ခြေတဝိုက်ရှိမြေအောက်စိမ့်စမ်းရေကို (၁၀) ပေပတ်လည်တွင်းများတူး၍ ရေစုက်စက်ဖြင့် ရေတင်ပြီး (၁၀) ဧကရှိသော အာလူးမျိုးစိုက်ခင်းများအား ရေသွင်းခြင်း။

ရည်ညွှန်း။ ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသော သတင်းအချက်များ(၂၇-၂၉၊ ဇူလိုင်လ၊ ၂၀၁၅)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ကျေးရွာတွင် လက်တွန်းထွန်စက် (၁) စီးရှိပြီး (၁) ဧက ၂၀၀၀၀ ကျပ်နှုန်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ ရေစုပ်စက်ကို တစ်နာရီလျှင် ၃၀၀၀၀ ကျပ်နှုန်းဖြင့် ငှားရမ်းအသုံးပြုနိုင်သည်။ ခြွေလှေ့ခမှာစပါးတစ်တင်းလျှင် ၁၅၀ ကျပ်နှုန်းဖြစ်ပါသည်။

(၂.၂.၁.၅) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန် အထောက်အပံ့ပေးနိုင်သည့် အခြေအနေကောင်းများ

ဇယား(၁၆) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန် အထောက်အပံ့ပေးနိုင်သည့် အခြေအနေကောင်းများ

အခြေအနေ	ရှိ/မရှိ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
သဘာဝမြေဆွေး၊ သြဂဲနစ်	ရှိ	နွားချေးများရှိ
ချေးငွေရရှိမှု	ရှိ	စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်၊စိတ်တူကိုယ်တူအသေးစားချေးငွေအဖွဲ့။
သွင်းအားစုဈေးကွက်	ရှိ	အောင်ပန်းတွင်အလွယ်တကူဝယ်ယူရရှိနိုင်။
ဝန်ဆောင်မှုဈေးကွက်	ရှိ	စိုက်ပျိုးရေးဆေးကုမ္ပဏီမှရရှိ။

အခြေအနေ	ရှိ/မရှိ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
ထုတ်လုပ်မှုစျေးကွက်နှင့်ကုန်သွယ်မှု	ရှိ	ပွဲစားများလာရောက်ဝယ်ယူ၊အောင်ပန်းသို့သွားရောက်ရောင်းချနိုင်။

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသော သတင်းအချက်များ(၂၇-၂၉၊ ဇူလိုင်လ၊ ၂၀၁၅)

(၂.၂.၁.၆) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား(၁၇) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ

ပြဿနာ	ရှိ/မရှိ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မြေယာအသုံးချနိုင်မှု	ရှိ	စိုက်ပျိုးမြေထပ်မံတိုးချဲ့၍ မရနိုင်တော့ခြင်း။
ငွေကြေးအရင်းအနှီးလက်လှမ်းမှီမှု	ရှိ	ချေးငွေရရှိနိုင်သော်လည်းမြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်မှ စိုက်ပျိုးချိန်အမှီ မရရှိခြင်း။
သွင်းအားစုတတ်နိုင်မှု	ရှိ	လိုအပ်သောသွင်းအားစုများကိုလိုအပ်သလောက်အချိန်မှီမြှပ်နှံရန်လယ်သမားများတွင်အရင်းအနှီးမရှိခြင်း။
မိုးရေမလုံလောက်မှု	ရှိ	တချို့နှစ်များတွင်မိုးခေါင်ပါသည်။
ဖျက်ပိုးနှင့်ရောဂါ	ရှိ	အာလူးတွင် ဖျက်ပိုးနှင့် ရောဂါများကျရောက်။
နည်းပညာအကူအညီနှင့်နည်းလမ်းများ	ရှိ	သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာနမှလုံလောက်သောပံ့ပိုးမှုမရခြင်း။

ရည်ညွှန်း။ ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသော သတင်းအ ချက်များ(၂၇-၂၉၊ ဇူလိုင်လ၊ ၂၀၁၅)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ မြန်မာ့လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးဘဏ်မှ ချေးငွေရရှိသော်လည်း စိုက်ပျိုးချိန်အမှီ ချေးငွေမရရှိပါ။ တောင်သူများ၏လိုအပ်ချက်များကို ထိရောက်စွာဖြည့်ဆည်းနိုင်မည့် နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုများ၊ ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုများ၊ စျေးကွက်ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအမံများအား သက်ဆိုင်ရာဌာနများမှပြည့်ပြည့်ဝဝမရရှိနိုင်ခြင်းမှာ သီးနှံထုတ်လုပ်မှုမှတောင်သူများ အကျိုးအမြတ်သေချာစေရန်စိန်ခေါ်မှုများပင်ဖြစ်ပါသည်။ အချို့နှစ်များတွင် ပန်းမုံလာ ၊ပန်းဂေါ်ဖီရိတ်သိမ်းချိန်များ၌ ၎င်းသီးနှံစျေးများကျဆင်းသည့်အတွက် တောင်သူများရှုံးပါသည်။ ပိုမိုကျယ်ပြန့်သောစျေးကွက် အချိတ်အဆက်ရရှိရေး၊ တာရှည်သိုလှောင်နိုင်သော ကုန်ချောပြုလုပ်နိုင်ရေးများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်လိုအပ်ပါမည်။

(၂.၂.၂.၃) မွေးမြူရေး နှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာ နှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား (၂၀) မွေးမြူရေး နှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာ နှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်း	အိမ်ထောင်စု	မှတ်ချက်/အခြေအနေ
မွေးမြူရေး		
ခိုင်းနွား	၅၇	ခိုင်းနွားများကိုလယ်ယာလုပ်ငန်းခွင်တွင်အသုံးပြု ရန်မွေးမြူကြ။ (၂၀၉)ကောင်

မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်း	အိမ်ထောင်စု	မှတ်ချက်/အခြေအနေ
နွားမ	၂	စားကျက်ရှားပါး၍စီးပွားဖြစ်မွေးမြူမှုနည်းလာ
ကျွဲ	၁၆	တောင်ယာလုပ်ငန်းတွင်အသုံးပြုပါသည်။
ဝက်	၁၆	စီးပွားဖြစ်မွေးမြူခြင်းမရှိပါ။
ကြက်	၇	စီးပွားဖြစ်မွေးမြူခြင်းမရှိပါ။

ရည်ညွှန်း။ ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်ခြင်းမှရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ (၂၇-၂၉၊ ဇူလိုင်လ၊ ၂၀၁၅)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။

ဝက်။ ကျေးရွာသူ/ သားမှ ဝက်မွေးမြူခြင်းနှင့် ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ကြပြီးဖြစ်ပါသည်။ အချိန်တိုအတွင်း ဝင်ငွေရနိုင်ပါသည်။ ဝက်ကူးစက်ရောဂါဆိုးရွားစွာ ကျရောက်လာတတ်ခြင်းသည် မွေးမြူသူများအတွက်အခက်အခဲဖြစ်စေပါသည်။ သို့သော် ကာကွယ်ဆေးများကိုအခါအားလျော်စွာ စုပေါင်းထိုးနှံခြင်းအားဖြင့် ဝက်ရောဂါကျရောက်မှု လျော့နည်းအောင်လုပ်ဆောင်နိုင်ပါသည်။

နွား။ နွားများမွေးမြူ၍ ဒေသတွင်းနှင့်အခြားဒေသများသို့ ရောင်းချခြင်းသည်လည်း အကျိုးဖြစ်ထွန်းသော လုပ်ငန်းဖြစ်ပါသည်။

ကြက်။ ကျေးရွာတွင် ကြက်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းကို တနိုင်တပိုင်မွေးမြူကြပါသည်။ မွေးမြူရေးနှင့်ပတ်သက်၍ အသိပညာဗဟုသုတရှိ၍ ဈေးကွက်ကောင်းသော်လည်း အိမ်ခြံသီးနှံစိုက်ပျိုးရေးကိုဖျက်ဆီးသဖြင့် ကြက်မွေးမြူရေးကိုဦးစားပေး၍မမွေးကြပါ။ အလေ့အကျင့်မရှိ၍ ခြံစနစ်ဖြင့်မမွေးမြူကြပေ။ ရာသီအလိုက်ကြက်ရောဂါများ ကျရောက်တတ်သဖြင့် ကြက်မွေးမြူသူတို့အတွက် အကျိုးအမြတ်မှာထင်သလောက်မရတတ်ချေ။ ယခင်က ဥစားကြက်ကို FAO စီမံကိန်းဖြင့် လုပ်ဖူးသော်လည်းအစာသယ်ယူစရိတ်ကြီးမား၍ ဈေးကွက်မကာမိဘဲ နည်းပညာလုံလောက်မှုမရှိသဖြင့် တိမွေးကု နှင့်ချိတ်ဆက်မှုအားနည်း၍မအောင်မြင်ခဲ့ပေ။

မွေးမြူရေးအသိအမြင်များရရှိစေခြင်းနှင့် ဌာနမှဝန်ဆောင်မှုကောင်းမွန်ခြင်းတို့ဖြင့် မွေးမြူသူတို့အတွက် အကျိုးအမြတ်ပိုစေပြီး စားနပ်ရိက္ခာ ပိုမိုဖူလုံစေပါမည်။

(၂.၂.၂) မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း

(၂.၂.၂.၁) မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ

ဇယား (၁၈) မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေ

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
ရေရရှိမှု	အောင်မေတ္တာကန်၊ရေထွက်ကမ်းပါးရှိ။
သွင်းအားစုဈေးကွက်	တိရစ္ဆာန်အတွက် လိုအပ်သော ဆေး၊အစာများ အောင်ပန်းတွင်အလွယ်တကူရရှိ။
ဝန်ဆောင်မှုဈေးကွက်	ပင်းတယတိမွေး/ကုဦးစီးဌာနနှင့်ချိတ်ဆက်နိုင်။
ထုတ်ကုန်ရောင်းဝယ်မှု	ပွဲစားများလာရောက်ဝယ်ယူခြင်း၊အောင်ပန်းသို့သွားရောက်ရောင်းချ။

ရည်ညွှန်း။ ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်ခြင်းမှရရှိသောသတင်း အချက်အလက်များ (၂၇-၂၉၊ ဇူလိုင်လ၊ ၂၀၁၅)

(၂.၂.၂.၃) မွေးမြူရေး နှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား (၂၀) မွေးမြူရေး နှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာ နှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲစိန်ခေါ်မှုများ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မွေးမြူရေး	
ချေးငွေလက်လှမ်းမှီမှု	ချေးငွေအလွယ်တကူရရှိနိုင် ၊ လုံလောက်စွာမရ။
မွေးမြူရေးနှင့် ကုသရေးဆိုင်ရာဗဟုသုတ	မျိုးကောင်းမျိုးသန့်နှင့်ကျန်းမာရေးဗဟုသုတမရှိခြင်း။
ဝန်ဆောင်မှုစျေးကွက်	ဌာနဆိုင်ရာများနှင့်ဆက်သွယ်မှုအားနည်းခြင်း။

ရည်ညွှန်း။ ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်ခြင်းမှရရှိသောသတင်း အချက်အလက်များ (၂၇-၂၉၊ ဇူလိုင်လ၊ ၂၀၁၅)

(၂.၂.၃) စိုက်ပျိုးမွေးမြူးရေးမဟုတ်သောဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ

(၂.၂.၃.၁) စိုက်ပျိုးမွေးမြူးရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း အမျိုးအစားများ

ဇယား(၂၁) စိုက်ပျိုးမွေးမြူးရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း အမျိုးအစားများ

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်းအရေအတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမားအရေအတွက်	မိသားစုဝင် လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု(နိမ့်၊လတ်၊မြင့်) နှင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
၁	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေးနှင့်သဘာဝအရင်းအမြစ်များထုတ်လုပ်ခြင်း	၁၈			သဲတူးခြင်းလုပ်ငန်းကိုလယ်ယာလုပ်ငန်းနှင့်တွဲဖက်လုပ်ကိုင်ပါသည်။
၂	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း				
၃	လျှပ်စစ်၊ဓာတ်ငွေ့နှင့်ရေပေးဝေရေး				
၄	ဆောက်လုပ်ရေး၊လက်သမား၊ပန်းရံလုပ်ငန်း	၄	၁၀		လက်သမား၊ပန်းရံ၊စက်ပြင်ဆရာ(ကလောနယ်တွင်သွားရောက်လုပ်ကိုင်)
၅	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံးပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး	၁			ဆိုင်ကယ်ပြင်ဆိုင်
၆	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ(ဆံပင်၊အလှပြင်၊အပ်ချုပ်၊အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ)	၁			ဆံပင်ညှပ်ဆိုင်
၇	လက်လီ-လက်ကားရောင်းဝယ်ရေး	၄			ကုန်စုံဆိုင်၊တောင်ယာနှင့်တွဲဖက်၍လုပ်ကိုင်သောလုပ်ငန်းများမှာ-ဆံပင်ညှပ်၊ သီးနှံပွဲစား၊ ဆိုင်ကယ်ပြင်ဆိုင်

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်းအရေအတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမားအရေအတွက်	မိသားစုဝင် လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု(နိမ့်၊လတ်၊မြင့်) နှင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
၈	ဟိုတယ်နှင့်စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်း				
၉	ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေး	၁			အောင်ပန်းသို့ဒေသထွက်ကုန်စည်များတင်ပို့ပေးခြင်းဝန်ဆောင်မှုလုပ်ပါသည်။
၁၀	ငွေချေး ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း (ဘဏ်၊ ငွေချေးခြင်းလုပ်ငန်း အပါအဝင် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း)				
၁၁	အိမ်ခြံမြေ ရောင်းဝယ်ငှားရမ်းခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သောလုပ်ငန်းများ				
၁၂	ပြည်သူဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကာကွယ်ရေးနှင့်ဘေးကင်းလုံခြုံရေး)	၁			ရပ်ကျေးစာရေး
၁၃	ပညာရေး				
၁၄	ကျန်းမာရေး				
၁၅	လူမှုရေး လုပ်ငန်းများ				
၁၆	အခြားကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းရှင်များ (အထက်ဖော်ပြပါလုပ်ငန်းများမှအပ)				
၁၇	ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့်ကုမ္ပဏီများတွင်လုပ်ကိုင်သူများ				
	စုစုပေါင်းအသက်မွေးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူဦးရေ	၃၀	၁၀		

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသော သတင်းအချက်များ(၂၇-၂၉၊ ဇူလိုင်လ၊ ၂၀၁၅)

(၂.၂.၃.၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား(၂၂)စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သောဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအတွက်ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ

အခွင့်အလမ်းများ	ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ
• ကုန်ချောပြုပြင်၍ထုတ်လုပ်ရန်လယ်ယာထွက်ကုန်ကြမ်းများ ပေါများစွာရှိခြင်း • ဆက်သွယ်ရေး သယ်ယူပို့ဆောင် ရေးလမ်းကြောင်း	• အသေးစား၊အလတ်စားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများတည်ထောင်ရန်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုများနှင့်နည်းပညာဝန်

အခွင့်အလမ်းများ	ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ
ကောင်းမွန်ခြင်း • မီးခိုးတိတ်စီးပွားရေး(သို့မဟုတ်)သဘာဝအခြေပြုခရီးသွားလုပ်ငန်းနှင့်ရပ်ရွာအခြေပြုခရီးသွားလုပ်ငန်းများဖန်တီး နိုင်သော သဘာဝတောတောင်နှင့် ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုများတည်ရှိခြင်း	ဆောင်မှုများအားလက်လှမ်းမီရန်မလွယ်ကူခြင်း • အသေးစားလုပ်ငန်းများတည်ထောင်ရန်နှင့်၎င်းလုပ်ငန်းများတွင်ဝန်ဆောင်မှုများဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်သည့်ပညာအရည်အချင်းကျွမ်းကျင်လူထုတွင်အားနည်းခြင်း

ရည်ညွှန်း။ ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသော သတင်းအချက်များ(၂၇-၂၉၊ ဇူလိုင်လ၊ ၂၀၁၅)

(၂.၃) ကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုဈေးကွက်

ဇယား(၂၃) ကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုဈေးကွက်

ဈေးကွက်လက်လှမ်းမှီမှု	အနီးဆုံးဈေး	အကြီးစားဈေးကွက်
ရွာမှအကွာအဝေး(မိုင်)	ကျုံးဈေး(၂) မိုင်	အောင်ပန်း(၈) မိုင်
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလမ်းကြောင်းနှင့်၎င်း၏အထောက်အပံ့များ	ဆိုင်ကယ်	ထော်လာဂျီ၊ဆိုင်ကယ်
ကုန်စည်အမျိုးအစားနှင့်ဝန်ဆောင်ပေးနိုင်မှု	(အစားအစာ၊ အဝတ်အစားအစာ)	အမယ်မျိုးစုံ(အစားအစာ၊အဝတ်အစား၊ဆောက်လုပ်ရေးပစ္စည်း၊ လယ်ယာသုံးပစ္စည်း စသည်ဖြင့်)
ဈေးအခြေခံအဆောက်အဦနှင့်ဝန်ဆောင်မှု	အသင့်အတင့်	ကောင်း

ရည်ညွှန်း။ ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသော သတင်းအချက်များ(၂၇-၂၉၊ ဇူလိုင်လ၊ ၂၀၁၅)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ မြေခြားချိုင့်ကျေးရွာသည် အောင်ပန်းမြို့နယ်ဈေးနှင့် (၈) မိုင်ဝေး၍ ကျုံးဈေးနှင့် (၂)မိုင် ကွာဝေးပါသည်။ရွာ၏ အဓိကဈေးကွက်မှာ အောင်ပန်းဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာသည် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းကိုအဓိကလုပ်ကိုင်ပြီး အဓိကရွာထွက်ကုန်စည်များကို အောင်ပန်းတွင် ရောင်းချခြင်းဖြစ်ပါသည်။ တစ်နှစ်ပါတ်လုံး လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ကောင်းမွန်ပါသည်။ ၎င်းတို့၏ကုန်စည်ဝန်ဆောင်မှုနှင့်လုပ်သားများ ဈေးကွက်များအတွက် လက်လှမ်းမီနိုင်ပါသည်။

(၂.၄) ငွေကြေးလက်လှမ်းမှီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ဇယား(၂၄) ငွေကြေးလက်လှမ်းမှီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ချေးငွေရရှိနိုင်သည့်နေရာ	ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုအမျိုးအစား	ပြန်လည်ပေးဆပ်ရမည့်ကာလ	အတိုးနှုန်း	အပေါင်ခံပစ္စည်းလိုအပ်မှု	ချေးငွေရရန်အခက်အခဲများ
စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်	ချေးငွေ	၆လ	၀.၄၂%	လယ်ယာမြေပုံစံ(၇)	စိုက်ချိန်အချိန်မီမရ
စိတ်တူကိုယ်တူအဖွဲ့	ချေးငွေ	(၆) လ (စိုက်ပျိုးရေး၊ အရောင်းအဝယ်) (၁) နှစ် (မွေးမြူရေး) (ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေးအတွက်အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးချင်းအလိုက်ချေးထားသောငွေအပေါ် တွင်မူတည်၍အချိန်ကာလသတ်မှတ်သည်။)	၂%	၄ဖွဲ့ရှိ။အဖွဲ့ဝင်အချင်းချင်းအာမခံပေးရခြင်း။	လွယ်ကူ
သမချေးငွေအဖွဲ့	ချေးငွေ	စိုက်ပျိုးရေး/မွေးမြူရေး၊အရောင်းအဝယ်	၂.၅%	၇ဖွဲ့ရှိ၊အဖွဲ့ဝင်အချင်းချင်းအာမခံပေးရခြင်း။	လွယ်ကူ
မြစိမ်းရောင်အဖွဲ့	ချေးငွေ	သက်မွေးဝမ်းကျောင်းကဏ္ဍ	၁.၅၀%	၇ဖွဲ့ရှိ၊အဖွဲ့ဝင်အချင်းချင်းအာမခံပေးရခြင်း။	လွယ်ကူ
ငွေချေးပေးသူ	ချေးငွေ	၆-၁၂ လ	၁၀%	မပေးရ	လိုသလောက်မရခြင်း။
အပေါင်ဆိုင်	ချေးငွေ	၅လ	၅ %	ပစ္စည်း	ပစ္စည်းအပေါင်ပေးရခြင်းကြောင့်

ချေးငွေရရှိနိုင်သည့်နေရာ	ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုအမျိုးအစား	ပြန်လည်ပေးဆပ်ရမည့်ကာလ	အတိုးနှုန်း	အပေါင်ခံပစ္စည်းလိုအပ်မှု	ချေးငွေရရန်အခက်အခဲများ
မိတ်ဆွေနှင့်ဆွေမျိုးများ	ချေးငွေ	မသတ်မှတ်	(၁) လကျော်လျှင် ၅%	မပေးရ	ခက်ခဲမှုအနည်းငယ်ရှိ

ရည်ညွှန်း။ ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသော သတင်းအချက်များ(၂၇-၂၉၊ ဇူလိုင်လ၊ ၂၀၁၅)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ မြေခြားချိုင့်ကျေးရွာတွင် ချေးငွေလက်လှမ်းမှီမှုမှာ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းအတွက် မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်မှရရှိ၍ စိုက်ပျိုးချိန်အမှီမရရှိခြင်းမှာ ပြဿနာအဖြစ် ကြုံတွေ့နေရပါသည်။ တောင်သူတစ်ဦးလျှင် တစ်ဧကကို (၁၀၀၀၀၀) ကျပ်နှုန်း ထုတ်ချေးပေးပြီး (စပါးစိုက်ပျိုးရန်) ၊ အကြီးဆုံးတောင်သူမှာ လယ်ဧက (၁၀) ဧကပိုင်ဆိုင်ပါသည်။ ဂေါ်ဖီ၊ အာလူး၊ ဂျုံစိုက်ရန်အတွက် ချေးငွေပမာဏမှာလယ်တစ်ဧကလျှင် (၁၀၀၀၀၀) ကျပ်ဖြစ်ပါသည်။ စိုက်ပျိုးတောင်သူအချို့မှာမြေယာပုံစံ (၇) မရှိသဖြင့် မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်၏ စာရွက်စာတမ်းများသတ်မှတ်ချက်မပြည့်စုံကာ ချေးငွေမရရှိနိုင်ခြင်းလည်းရှိပါသည်။ UNDP အသေးစားချေးငွေအဖွဲ့ ၊ စိတ်တူကိုယ်တူအဖွဲ၊ သမချေးငွေအဖွဲ့၊ မြစိမ်းရောင်အဖွဲ့ဟူ၍ ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုရရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်မှ တောင်သူများအား ရာသီသီးနှံများစိုက်ပျိုးရန် အချိန်မီဖြည့်ဆည်းပေးမည်ဆိုပါ က ဈေးကွက်ဝင်သီးနှံများစိုက်ပျိုးနိုင်မည်ဖြစ်ပြီး ဈေးကောင်းရရှိနိုင်သည်အထိ သိုလှောင်ထားနိုင်ပါသည်။

အာမခံလုပ်ငန်းဝန်ဆောင်မှု

ကျေးရွာသားများအနေဖြင့် ပင်းတယမြို့ရှိ အာမခံလုပ်ငန်းနှင့် လက်လှမ်းမီသော်လည်းချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ရာတွင် စိတ်ဝင်စားမှုအားနည်းသဖြင့် အာမခံလုပ်ငန်းမှာလည်ပတ်မှုမရှိပါ။

(၂.၅) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချခြင်းအပါအဝင် ပါတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များစီမံခန့်ခွဲမှု

(၂.၅.၁) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိအလေ့အကျင့်နှင့်အခက်အခဲများ

ဇယား(၂၅) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိအလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

ဝါထပ်သောနှစ်များ၌ မိုးခေါင်ခြင်းကို ကြုံတွေ့ရမှုများလာပြီး သစ်တောများကို စနစ်တကျထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှု ပြုလုပ်ကြရမည်ဖြစ်သည်။

အခက်အခဲ	အန္တရာယ်ရှိမှု	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မြေဆီဩဇာကြွယ်ဝမှု	မြင့်မား	အဓိကစိုက်ပျိုးသောသီးနှံများ(အာလူး၊ပန်းဂေါ်ဖီ၊ဂေါ်ဖီထုတ်)ခါတ်မြေဩဇာအလွန်အကျွံအသုံးပြု။ တောင်စောင်းမြေများတွင် မြေဆီလွှာထိန်းသိမ်းသည့်စနစ်မသုံးဘဲစိုက်ပျိုးနေသည့်အတွက် မြေဆီလွှာတိုက်စားမှုများခြင်း
ဖျက်ပိုးနှင့်ရောဂါကာကွယ်ထိန်းချုပ်မှု	မြင့်မား	ဓာတုပိုးသတ်ဆေးများ မဆင်မခြင်သုံးစွဲခြင်း
ရေအရင်းအမြစ်	မြင့်မား	မိုးရေကိုသာအဓိကထားသုံးနေရခြင်း။စိမ့်စမ်းရေထွက်ရှိသော်လည်းစိုက်ပျိုးရေးအတွက်လုံလောက်စွာမရခြင်း။
စွန့်ပစ်ပစ္စည်း စီမံခန့်ခွဲမှု	နိမ့်	ရွာတောင်ဘက်အမှိုက်ပုံတွင်ပစ်၊ စနစ်တကျစွန့်ပစ်မှုရှိ။

ရည်ညွှန်း။ ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသောသတင်းအ ချက်များ(၂၇-၂၉၊ ဇူလိုင်လ၊ ၂၀၁၅)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ မိုးဦးကာလများ၌မိုးခေါင်ခြင်းကို ကြုံတွေ့ရမှုများလာပြီး သစ်တောများကို စနစ်တကျထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှု ပြုလုပ်ကြရမည်ဖြစ်သည်။ ယာမြေများတွင် ခါတ်မြေဩဇာကို များပြားစွာသုံးစွဲလာပြီး မြေဆီမြေဩဇာဓာတ်ကုန်ခန်းလာခြင်းကို တွေ့ရှိရပါသည်။ သဘာဝမြေဩဇာသုံးစွဲခြင်းကို စိတ်ဝင်စားမှုမရှိပေ။ အဓိကစိုက်ပျိုးသည်မှာ သီးနှံပင်များဖြစ်၍ ပိုးကျရောက်မှုများပြားပါသည်။ ခါတ်မြေဩဇာသုံးစွဲမှ လျှင်မြန်စွာပိုးများသေမည်ဟု ခံယူထား၍ သဘာဝမြေဩဇာမှာစိတ်ဝင်စားမှုမခံရတော့ပေ။ ချေးငွေနှင့်အကြွေး အလွယ်တကူရရှိသောကြောင့် ပိုးသတ်ဆေးအလွန်အကျွံ သုံးစွဲကြပါသည်။

(၂.၅.၂) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချခြင်း

ဇယား(၂၆) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချခြင်း

အမျိုးအစား	အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေ(နည်း/လတ်/များ)	လက်ရှိဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချရေးအလေ့အကျင့်များ
မီးဘေး	နည်း	ဖြစ်ပွားမှုနည်း
မိုးခေါင်ခြင်း	များ	မိုးဦးကာလ
အအေးလှိုင်း	လတ်	ဆောင်းဥတုတွင် တခါတရံ အအေးလှိုင်းဖြတ်မှု ဖြစ်။
တိရစ္ဆာန်ရောဂါဖြစ်ပွါးမှု	နည်း	ရာသီအလိုက်ဖြစ်ပွား။

ရည်ညွှန်း။ ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသော သတင်းအ ချက်များ(၂၇-၂၉၊ ဇူလိုင်လ၊ ၂၀၁၅)

(၂.၆) ပညာရေးနှင့်စာတတ်မြောက်မှု

(၂.၆.၁) စာတတ်မြောက်မှု

ကျောင်းတက်နှုန်းနှင့် စာတတ်မြောက်မှုအခြေအနေကို အောက်ပါဇယား၌တွေ့ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

ဇယား(၂၇) စာတတ်မြောက်မှု

အထက်တန်းပညာ ပြီးဆုံးသူ (၁) ဦး နှင့် တက္ကသိုလ်ပညာ ပြီးဆုံးသူ (၁) ဦးရှိပါသည်။

ပညာရေး	ကျား	မ	ပေါင်း	၅နှစ်နှင့်အထက်၊ ကျောင်းနေလူဦးရေ၏ %
လုံးဝကျောင်းမနေသူများ	၂၀	၁၀	၃၀	၉.၉%
ဘာသာရေးအခြေပြုပညာရေး	၁၁	၉	၂၀	၆.၆%
မူလတန်းပညာရေးပြီးဆုံးသူများ	၉၅	၁၀၆	၂၀၁	၆၆.၅%
အလယ်တန်းပညာရေးပြီးဆုံးသူများ	၄၂	၂၆	၆၈	၂၂.၅%
အထက်တန်းပညာရေးပြီးဆုံးသူများ	၁၉	၆	၂၅	၈.၃%
တက္ကသိုလ်ပညာပြီးဆုံးသူများ	၂	၁	၃	၁.၀%
၉ နှစ်အထက်လူဦးရေပေါင်း	၁၅၉	၁၄၃	၃၀၂	၈၀.၇%

ရည်ညွှန်း။ ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသောသတင်းအချက်များ(၂၇-၂၉၊ ဇူလိုင်လ၊ ၂၀၁၅)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ သက်ကြီးပိုင်းအနည်းငယ်မှလွဲ၍ လူတိုင်းနီးပါး အခြေခံအရေး၊အဖတ်၊အတွက်အချက်ကို တတ်မြောက်ကြပါသည်။

(၂.၆.၂) ကျောင်းတက်နှုန်း

ဇယား(၂၈) ကျောင်းအပ်နှုန်း

ပညာရေးအဆင့်အတန်း	ကျား	မ	ပေါင်း	စုစုပေါင်းကျောင်းနေအရွယ်လူဦးရေ၏ %
မူလတန်း(၅-၉နှစ်)	၂၁	၂၈	၄၉	၁၈၁ %
အလယ်တန်း(၁၀-၁၄နှစ်)	၁၃	၁၈	၃၁	၅၃.၄ %
အထက်တန်း(၁၅-၁၆နှစ်ကြား)	၂	၁	၃	
တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား၊သူ	၁	၃	၄	
စုစုပေါင်း	**၃၇**	**၅၀**	**၈၇**	

ရည်ညွှန်း။ ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသောသတင်းအချက်များ(၂၇-၂၉၊ ဇူလိုင်လ၊ ၂၀၁၅)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ကျေးရွာရှိ မူလတန်းကျောင်းတက်နှုန်းမှာ မူလတန်းကျောင်းနေအရွယ်လူဦးရေမှာ ၂၇ ဦးထက်များနေရခြင်းမှာ ကျောင်းနေနောက်ကျသော ၁၀ နှစ်ကျော်အရွယ်ကလေးများပါဝင်နေသောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။

(၂.၆.၃) စာသင်ကျောင်းဆောင်အခြေအနေ

ဇယား(၂၉) မြေခြားချိုင့်ကျေးရွာ၏ စာသင်ကျောင်းဆောင်အခြေအနေနှင့် လက်လှမ်းမှီမှု

အကြောင်းအရာ	မူလတန်းကျောင်း			အလယ်တန်းကျောင်း(ခွဲ)		
ရွာမှအကွာအဝေး(ကီလိုမီတာ)	ရွာတွင်း			၃ဖာလုံ		
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဝန်ဆောင်မှု	ခြေလျင်			ခြေလျင်		
စာသင်ကျောင်းအရွယ်အစား(အလျား၊ အနံ၊အမြင့်)	၆၀x ၃၀x ၁၂၊ ၃၀ x ၃၀x ၁၂ (တိုးချဲ့ဆောင်)			၆၀ x ၃၀x ၁၂		
အမိုး၊နံရံ၊အခင်း အရည်အသွေး	၁ ထပ်ဆောင်၊ သွပ်မိုး၊ အုတ်ကာ၊ ကွန်ကရစ်ခင်း။			၂ ထပ်ဆောင်၊ သွပ်မိုး အုတ်ကာ၊ ကွန်ကရစ်ခင်း။		
ကျောင်းသုံးပရိဘောဂ(လုံလောက်မှုရှိ/မရှိ)	လုံလောက်မှုရှိပါသည်။			လုံလောက်မှုရှိပါသည်။		
ကျောင်းဆရာ/မဦးရေ	**ကျား**	**မ**	**ပေါင်း**	**ကျား**	**မ**	**ပေါင်း**
	-	၄	၄	-	၆	၆

ရည်ညွှန်း။ ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသော သတင်းအ ချက်များ(၂၇-၂၉၊ ဇူလိုင်လ၊ ၂၀၁၅)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ကျေးရွာ၏ မူလတန်းကျောင်းဝန်းအား ခြံစည်းရိုးကာရံထားခြင်းမရှိသေး၍ တိရစ္ဆာန်များဝင်ရောက်ပြီး ကျောင်းပရဝဏ် သန့်ရှင်းလှပမှုများအား ပျက်စီးစေပါသည်။

(၂.၆.၄) ပညာရေးအခက်အခဲနှင့်ပြဿနာများ

ဇယား(၃၀) ပညာရေးအခက်အခဲနှင့်ပြဿနာများ

အခက်အခဲ/ပြဿနာ	ရှင်းလင်းချက်
ကျောင်းဆရာ/ မဦးရေ	၄
ဆရာ - တပည့်အချိုး	၉
မူလတန်းပညာ ကျောင်းထွက်နှုန်း	မရှိပါ။
မသန်စွမ်းသူများအတွက် ပညာရေးအထူးအစီအစဉ်	မရှိပါ။
ကျောင်းသုံးစာအုပ်နှင့်စာရေးကရိယာ	လုံလောက်မှုရှိပါသည်။
ဆင်းရဲသောမိသားစုများအတွက် ကျောင်းစရိတ်မတတ်နိုင်မှု	မရှိပါ။နိုင်ငံတော်မှစီစဉ်ပေးသောအခမဲ့ပညာရေးဖြစ်သောကြောင့်။
မိဘဆရာအသင်း၏အခန်းကဏ္ဍ	မိဘဆရာအသင်းနှင့်ဆရာ/မအစည်းအဝေးတစ်နှစ်တစ်ကြိမ်ပြုလုပ်။

ရည်ညွှန်း။ ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသော သတင်းအ ချက်များ(၂၇-၂၉၊ ဇူလိုင်လ၊ ၂၀၁၅)

(၂.၇) ကျန်းမာရေးနှင့်အာဟာရ

(၂.၇.၁) အဖြစ်များသောရောဂါ

ဇယား(၃၁) အဖြစ်များသောရောဂါ

၁.တုပ်ကွေး	၂. ချောင်းဆိုး	၃. ဆီးချိုရောဂါ	၄.

ရည်ညွှန်း။ ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသော သတင်းအ ချက်များ(၂၇-၂၉၊ ဇူလိုင်လ၊ ၂၀၁၅)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ကျန်းမာရေးပြဿနာ ကြီးကြီးမားမားမရှိသော်လည်း တစ်ကိုယ်ရေသန့်ရှင်းရေး၊ ကျန်းမာရေးနှင့်ညီညွတ်သည့် အစားအစာစားသုံးရေး၊ အရက်သေစာသောက်သုံးခြင်း၏ အန္တရာယ် စသည်တို့ဆိုင်ရာ အခြေခံကျန်းမာရေးအသိများ တိုးပွားရန်လိုအပ်မည်ဟု ကျေးရွာလူထု၏နေထိုင် မှုပုံစံများကို လေ့လာခြင်းဖြင့် သိရပါသည်။

(၂.၇.၂) ကျန်းမာရေးအထောက်အပံ့များ(ဆေးရုံ/ဆေးပေးခန်းများ)

ဇယား(၃၂) ကျန်းမာရေးအထောက်အပံ့များ(ဆေးရုံ/ဆေးပေးခန်းများ)

ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှု	ခရီးအကွာအဝေး(ကီလိုမီတာ)	အခန်း/ကုတင်(လုံလောက်မှုရှိ/မရှိ)	ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းဦးရေ	ဆေးနှင့်ပတ်သက်သောအသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများ(လုံလောက်မှု/မလုံလောက်မှု)	မှတ်ချက်
ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန	၀.၅ မိုင်	မရှိ	သားဖွားဆရာမ ၁ ဦး	မလုံလောက်	နောင်ရဲကျန်းမာရေးဆေးပေးခန်း(ကလော)
ဆေးရုံ	(၈) မိုင်	ရှိ	ဆရာဝန် ၂ သူနာပြု ၃ သားဖွားဆရာမ ၃ ကျန်းမာရေးလုပ်သား ၅	လုံလောက်မှုရှိ	အောင်ပန်းဆေးရုံ
ဆေးဆိုင်	(၄) မိုင်	ရှိ	ဆေးဝါးကျွမ်းကျင်သူ ၁	လုံလောက်	ကျုံးရွာ

ရည်ညွှန်း။ ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသော သတင်းအချက်များ (၂၇-၂၉၊ ဇူလိုင်လ၊ ၂၀၁၅)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ကျန်းမာရေးအဆောက်အဦကို (UNDP) မှဆောက်လုပ်ပေးခဲ့သော်လည်း ကလောမြို့နယ် နောင်ရဲကျန်းမာရေးဆေးပေးခန်းနှင့် (၀.၅) မိုင်၊ ကျုံးကျေးရွာကျန်းမာရေးဆေးပေးခန်းနှင့် (၄) မိုင်သာကွာဝေး၍ ကျန်းမာရေးဌာနမှဝန်ထမ်းချမပေးခဲ့ပါ။

(၂.၈) သောက်သုံးရေနှင့်သန့်ရှင်းရေးအခြေအနေ

(၂.၈.၁) သောက်သုံးရေရရှိမှု

ဇယား(၃၃) သောက်သုံးရေရရှိမှု

ရေရရှိနိုင်မှု	အရေအတွက်	အကောင်း/အဆိုး	လက်ရှိလုံလောက်မှု			အခြား
			နွေ	မိုး	ဆောင်း	
စိမ့်စမ်းရေ	၁	လတ်	√	√	√	လက်ယက်တွင်း
မိုးရေလှောင်ကန်အသေး	၇၈	ကောင်း	-	√	-	အိမ်အများစုတွင်ရှိ။
မိုးရေသိုလှောင်ကန်ကြီး	၄		-	√	√	(၁) လုံးလျှင် ရေဂါလံ (၅၀၀၀) စီ
တစ်ဘက်ပိတ်ရေလှောင်ကန်	၁	ကောင်း	√	√	√	အောင်မေတ္တာကန် (၀.၇)ဧက

ရည်ညွှန်း။ ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသောသတင်းအချက်များ (၂၇-၂၉၊ ဇူလိုင်လ၊ ၂၀၁၅)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ မိုးရေလှောင်အသေး (၇၈)ကန် ၊အကြီး (၄)ကန်၊တစ်ဘက်ပိတ်ရေလှောင်ကန် (၁) ကန်မှသောက်ရေနှင့် တစ်ကိုယ်ရေသန့်ရှင်းရေးအတွက် သုံးရေလုံလောက်စွာသုံးစွဲနိုင်ပါသည်။ ရေသိုလှောင်မှုပိုမိုကောင်းမွန်ရေးအတွက် ပြုပြင်လျှင်ပိုမိုကောင်းမွန်ပါမည်။

(၂.၈.၂) သန့်ရှင်းရေးအခြေအနေ (အိမ်သာအမျိုးအစားနှင့် အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်)

ဇယား(၃၄) သန့်ရှင်းရေးအခြေအနေ (အိမ်သာအမျိုးအစားနှင့် အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်)

သုံးစွဲနိုင်သောအိမ်သာအမျိုးအစား	သုံးစွဲနိုင်သောအိမ်ထောင်စု	ရှင်းလင်းချက်
ယင်လုံအိမ်သာ	၆၂	သန့်ရှင်းမှုရှိပါသည်။
ကျင်းအိမ်သာ	၂၀	တချို့မသန့်ရှင်း။

ရည်ညွှန်း။ ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသောသတင်းအချက်များ (၂၇-၂၉၊ ဇူလိုင်လ၊ ၂၀၁၅)

(၂.၉) လမ်းတံတားတည်ရှိမှု

(၂.၉.၁) ကျေးရွာများတွင်လမ်းတံတားတည်ရှိမှုအခြေအနေ

ဇယား(၃၅) ကျေးရွာများတွင်လမ်းတံတားတည်ရှိမှုအခြေအနေ

လမ်းတံတား အမျိုးအစား	အမျိုးအစား (၁၊၂၊၃)	ကောင်း/ဆိုး	တည်ဆောက်ခဲ့သောနှစ်	ရာသီအလိုက်သုံးစွဲနိုင်မှု		လမ်းအရှည်(ကီလိုမီတာ)
				ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပါတ်လုံး	
လမ်း	၁	ကောင်း	၂၀၁၅	-		၁၀၀၀ ပေ
ချဉ်းကပ်လမ်း						

ရည်ညွှန်း။ ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသော သတင်းအချက်များ (၂၇-၂၉၊ ဇူလိုင်လ၊ ၂၀၁၅)

၁၊ မြေသားလမ်း ၂၊ ကတ္တရာ ၃၊ ကျောက်ခင်းလမ်း

လမ်းတံတား အမျိုးအစား	အရွယ်အစား		ကောင်း/ဆိုး	တည်ဆောက်ခဲ့သောနှစ်	အသုံးပြုနိုင်သည့်ရာသီ	
					ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်လုံး
တံတား(ဖ)စင်း	(၁၂x၃x၄)	၄စင်း	ကောင်း	၂၀၁၄		ì
	(၃၂x ၄x၄)	၁စင်း	ကောင်း			
	(၂၇x ၄x၄)	၁စင်း	ကောင်း	၂၀၁၅		ì

ရည်ညွှန်း။ ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသော သတင်းအချက်များ (၂၇-၂၉၊ ဇူလိုင်လ၊ ၂၀၁၅)

(၂.၉.၂) ရေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

ဇယား(၃၆) ရေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး	အကွာအဝေး (ကီလိုမီတာ)	ယာဉ်အမျိုးအစား	ရာသီအလိုက်သုံးစွဲနိုင်မှု	
			ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပါတ်လုံး
မြစ်ကြောင်း	–	–	–	–
ပင်လယ်ရေကြောင်း	–	–	–	–

ရည်ညွှန်း။ ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသော သတင်းအချက်များ (၂၇-၂၉၊ ဇူလိုင်လ၊ ၂၀၁၅)

၁ – လှေ၊သမ္ဘာန် ၂ - မော်တော် ၃ - သင်္ဘော

(၂.၉.၃) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ

ဇယား(၃၇) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ

ယာဉ်အမျိုးအစား	စက်လှေ	လှေ၊ သမ္ဘာန်	ဆိုင်ကယ်	စက်ဘီး	သုံးဘီး၊ ထော်လာကျီ	ကား (ဒိုင်နာ)	လှေ	မြင်းလှည်း
အရေအတွက်	–	–	၄၂	၂	၉	၂	–	–

ရည်ညွှန်း။ ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသော သတင်းအချက်များ (၂၇-၂၉၊ ဇူလိုင်လ၊ ၂၀၁၅)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ကျေးရွာတွင်းတွင် ဒိုင်နာကား (၂) စီး၊ စက်ဘီး (၂) စီး ၊ ဆိုင်ကယ် (၄၂) စီးရှိ၍ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ပြဿနာမရှိပါ။

(၂.၁၀) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု

ဇယား(၃၈) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု

အရင်းအမြစ်	အိမ်ထောင်စု	ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးစနစ် (ကောင်း/သင့်/ညံ့)	အခက်အခဲရှိ၊မရှိ
မဟာဓါတ်အားလိုင်း	၆၅	ကောင်း	ရှိ

ရည်ညွှန်း။ ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသော သတင်းအချက်များ (၂၇-၂၉၊ ဇူလိုင်လ၊ ၂၀၁၅)

(၂.၁၁) ဆက်သွယ်ရေးနှင့်သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာနည်းပညာ

ဇယား(၃၉) ဆက်သွယ်ရေးနှင့်သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာနည်းပညာ

စဉ်	ဖုန်း	ရေဒီယို	တီဗွီ	အင်တာနက်	သတင်းစာနှင့်ဂျာနယ်	အခြား
အရေအတွက်	၅၆	၂	၄၉	-	-	-

ရည်ညွှန်း။ ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသော သတင်းအချက်များ (၂၇-၂၉၊ ဇူလိုင်လ၊ ၂၀၁၅)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ မြေခြားချိုင့်ကျေးရွာတွင် တယ်လီဖုန်းဆက်သွယ်ရေး ကွန်ယက်အနေဖြင့် တယ်လီနောကွန်ယက် ၁ မျိုး သုံးစွဲနိုင်ပြီဖြစ်ပါသည်။ မဟာဓါတ်အားလိုင်းမှ လျှပ်စစ်မီးရရှိပြီးဖြစ်၍အိမ်အများစုမှာ စလောင်းများတပ်ဆင်၍ ဗဟုသုတဖြစ်နိုင်သောချန်နယ်လိုင်းများကို ဖမ်းယူကြည့်ရှုနိုင်နေပြီဖြစ်သည်။ သတင်းစာနှင့် ဂျာနယ်ရောက်ရှိမှုမှာ နည်းပါးသေး၍ အောင်ပန်းမှ တစ်ဆင့် ဂယ်ယူဖတ်ရှုနိုင်ကြသော်လည်း စာဖတ်သောအလေ့အထနည်းပါးပါသည်။

(၂.၁၂) ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး

ဇယား(၄၈) မြေခြားချိုင့်ကျေးရွာ၏ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေ

လုပ်ငန်း	ရှိ/ မရှိ	ဝန်ဆောင်မှု
အပန်းဖြေနိုင်သည့်နေရာများအား လက်လှမ်းမှီမှု	မရှိ	ဟာသပြဇာတ်၊ဗွီဒီယိုရုံ
လူမှုရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်မှု	ရှိ	လူမှုရေးပွဲများတွင် ဝန်ဆောင်မှုများ ပေးခြင်း
ဘာသာရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်မှု	ရှိ	ဘာသာရေးပွဲများတွင်ဝန်ဆောင်မှုများပေးခြင်း
အားကစားအဆောင်အယောင်များအား လက်လှမ်းမှီမှု	မရှိ	ကျေရွာအားကစားကွင်း၊အားကစား ပြိုင်ပွဲ၊စသည်တိုင်းတွင် ပါဝင်ခွင့်
ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်မှု	ရှိ	ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများတွင်ကိုယ်စားလှယ်အ ဖြစ်ပါဝင်ခြင်း၊စေတနာအကျိုးဆောင်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခြင်း
ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုထိန်းသိမ်းရေး	ရှိ	ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုထိမ်းသိမ်းလိုစိတ်ဖြစ်ပေါ်စေ ရေးအတွက်လိုအပ်သောအထောက်အပံ့များ
စာကြည့်တိုက်၊အင်တာနက်စသည်များ အားလက်လှမ်းမှီမှု	မရှိ	စာကြည့်တိုက်၊အင်တာနက်၊ဂျာနယ်

ရည်ညွှန်း။ ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသော သတင်းအချက်များ (၂၇-၂၉၊ ဇူလိုင်လ၊ ၂၀၁၅)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ လူငယ်များသည် အဖိတ်နေ့နှင့် ဥပုဒ်နေ့များတွင် နိဗ္ဗာန်ဆော်ပေး၍ အဖိတ် ညနေနှင့်လပြည့်နေ့မနက်တွင်ဆွမ်းတော်ချက်၍ဘုရားတွင်ဆွမ်းကပ်လှူပူဇော်မှုများပြုလုပ်ပါသည်။

(၂.၁၃) ကျေးရွာဘေးကင်းလုံခြုံမှုအခြေအနေ

(၂.၁၃.၁) ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ဝန်ဆောင်မှု၊အထောက်အကူများအားလက်လှမ်းမှီမှု

ဇယား(၄၁) ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ဝန်ဆောင်မှု၊အထောက်အကူများအားလက်လှမ်းမှီမှု

ဝန်ဆောင်မှုများ	ရှိ/ မရှိ	ရှင်းလင်းချက်
ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာအဆောက်အဦးများအား လက်လှမ်းမှီမှု	ရှိ	တယ်လီနောဖုန်းလိုင်းသုံးကြပါသည်
အာမခံလုပ်ငန်းများအားလက်လှမ်းမှီမှု	မရှိ	ကျန်းမာရေးအာမခံ၊ အသက်အာမခံ စသည်များဗဟုသုတမရှိပါ။လက် လှမ်းမမှီပါ။
လူထုအခြေပြု သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျှော့ချရေးအစီအစဉ်	ရှိ	အရံမီးသတ်တပ်ဖွဲ့ရှိ၊မီးဘေးကြိုတင် ကာကွယ်ရေးလှုံ့ဆော်ခြင်း။
ရဲစခန်းများအား လက်လှမ်းမှီမှု	ရှိ	ရဲစခန်းနှင့် (၉)မိုင်ဝေး

ရည်ညွှန်း။ ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသော သတင်းအချက်များ (၂၇-၂၉၊ ဇူလိုင်လ၊ ၂၀၁၅)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။

(၂.၁၃.၂) မူခင်းဖြစ်ပွားမှု

ဇယား(၄၂) မူခင်းဖြစ်ပွားမှု

	လူကုန်ကူးမှု	**ခိုးမှု**	**မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှု**	**အကြမ်းဖက်မှု**
ပြင်းထန်/မထန်	သာမန်	သာမန်	သာမန်	သာမန်

ရည်ညွှန်း။ ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသော သတင်းအချက်များ (၂၇-၂၉၊ ဇူလိုင်လ၊ ၂၀၁၅)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ကျေးရွာအတွင်းတွင် မူခင်းဖြစ်ပွားမှု ကြီးကြီးမားမား မရှိပါ။

Note:

၁။ စိုးရိမ် ၂။ သာမန်

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား (၄၃) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့်အခြေအနေကောင်းများ

အလားအလာများ	ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
သီးနှံထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရေးအတွက်အခြေအနေကောင်းများ	• ကျေးရွာသူရွာသားများသည် ဟင်းသီးဟင်းရွက်နှင့် သစ်သီးပင်များစိုက်ပျိုးမှုကျွမ်းကျင်ခြင်း • နှစ်ရှည်သီးပင်များကိုစီးပွား ဖြစ်စိုက်ပျိုးနိုင်ရန်ကောင်းမွန်သောရာသီဥတုကိုပိုင်ဆိုင်ခြင်း • သီးနှံထုတ်ကုန် ရောင်းချမှုစျေးကွက်ကျယ်ပြန့်ရှိခြင်း
တစ်ပိုင်တစ်နိုင်မွေးမြူရေးတိုးတက်လုပ်ကိုင်နိုင်ရန်အခြေအနေကောင်းများ	• မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများကိုတွင်ကျယ်စွာပြုလုပ်နိုင်ရန်အဓိကဖြစ်သောတိရိစ္ဆာန်စားကျက်မြေများစွာရှိပါသည်။ • စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းတွင်အသုံးပြုရန်ခိုင်းနွားများကိုမြေပြန့်ဒေသမှ ဝယ်ယူသုံးစွဲနေရခြင်း • တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရန် အိမ်ခြံဝန်းဧရိယာကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ရှိခြင်း
စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သောလုပ်ငန်းအခွင့်အလမ်းများဖွံ့ဖြိုးရန်အခြေအနေကောင်းများ	• ဒေသထွက်ကုန်ကြမ်းများစွာကိုအသုံးပြုပြီးအသေးစားစက်မှုထုတ်ကုန်များထုတ်လုပ်နိုင်ပြီးလယ်ယာမဟုတ်သောအခြားလုပ်ငန်းများပေါ်ထွန်းနိုင်ပါ သည်။ • ဒေသထွက်ကုန်ကြမ်းများနှင့်ကုန်ချောများကိုသယ်ယူပို့ဆောင်ရန်အတွက်လည်းလမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးကောင်းမွန်ပါသည်။ • ကျေးရွာ၏သဘာဝအခြေအနေသည်ခရီးသွားဧည့်သည်များကို ဆွဲဆောင်နိုင်သည့်အခြေအနေမှာရှိနေပါသည်။
• နေရာဒေသအားသာချက်	• လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးကောင်းခြင်း၊ ခရီးသွားများအားဆွဲဆောင်သည့် နာမည်ကျော်လိုဏ်ဂူများ၊ ဒေသ၏လှပသည့်ရှုခင်းများရှိသည့် ဒေသအတွင်းတည်ရှိပါသည်/။
၇။ လူငယ်၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ အားကစား • စာကြည့်တိုက် ရှိခြင်း • ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများမှလာရောက်၍အသိပညာနှင့်အတတ်ပညာသင်တန်းများ ပို့ချမှုရှိခြင်း	• ပညာဗဟုသုတရှာမှီးလိုသူများအတွက်ပညာရှာဖွေနိုင်သောစာကြည့်တိုက် တစ်ခုရှိနေပြီး ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများမှလည်းအသိပညာပိုင်းအတတ်ပညာပိုင်းဆိုင်ရာပို့ချမှုများရှိပါသည်။လူငယ်များအနေဖြင့်လည်းအတတ်ပညာအသစ်အဆန်းများကိုသင် ယူလိုစိတ်ပြင်းထန်ကြပါသည်။

အလားအလာများ	ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
• ကျေးရွာလူထုအခြေပြုဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအကောင်အထည်ဖော်သည့်အတွေ့အကြုံကောင်းများရှိခြင်း	• UNDP, UNHABITAT စသည့်အဖွဲ့များဖြင့်ဆောင်ရွက်သည့် အတွေ့အကြုံကောင်းများရှိခြင်း
• ကျေးရွာပိုင်သစ် တောများရှိခြင်း • သစ်တောထိန်းသိမ်းရေးအဖွဲ့ရှိခြင်း။	• သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ဆောင်မှုအပိုင်းတွင်တဖက်တလမ်းကအရေးပါသောကျေးရွာပိုင်စိုက်ခင်းများထူထောင်ခြင်းများရှိပြီးသက်ဆိုင်ရာသစ်တောထိန်းသိမ်းရေးအဖွဲ့အစည်းများလည်းရှိကြပါသည်။
၁၀။ ခရီးသွားလာရေး • သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အခြေပြုခရီးသွားလုပ်ငန်း • ရပ်ရွာအခြေပြုခရီးသွားလုပ်ငန်း	• စိတ်ကြည်နူးဖွယ်ကောင်းပြီးသာယာလှပသောပုတ်တလုပ်ရေကန်၊စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်း၍သဘာဝအလျောက်တည်ရှိနေသောပင်းတယလိုဏ်ဂူများကို အခြေပြု၍ၜင်း၊ သဘာဝတောတောင်သစ်ပင်များကိုအခြေပြု၍ၜင်းသဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အခြေပြုခရီးသွားလုပ်ငန်းများဖန်တီးနိုင်ပါသည်။ • ရပ်ရွာအခြေပြုခရီးသွားလုပ်ငန်းများဖွံ့ဖြိုးရန်စိတ်ဝင်စားစရာကောင်းသောဒေသခံများ၏ရိုးရာမပျက်နေထိုင်မှုများလည်းရှိပါသည်။

ရည်ညွှန်း။ ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသော သတင်းအချက်များ (၂၇-၂၉၊ ဇူလိုင်လ၊ ၂၀၁၅)

ဇယား (၄၄) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အဟန့်အတားနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့်စိန်ခေါ်မှုများ

အဟန့်အတားများ၊ စိန်ခေါ်မှုများ	ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
• ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများတိုးတက်လုပ်ကိုင်နိုင်ရေးအတွက်နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုများအားလက်လှမ်းမီရန်ခက်ခဲခြင်း	• စိုက်ပျိုးရေး၊ တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေးနှင့် အခြားအသေးစားလုပ်ငန်းများ တိုးတက်လုပ်ကိုင်နိုင်ရန် ကျေးရွာလူထု၏လိုအပ်ချက်များအားဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်မည့်ဝန်ဆောင်မှုစနစ်များအားဒေသရှိဌာနဆိုင်ရာများကဖြည့်ဆည်းဆောင်ရွက်ရန်လိုပါသည်။
• စိုက်ပျိုးရေ ရရှိရန်အခက်အခဲ	• သီးနှံများစိုက်ပျိုးရာတွင်တိုးတက်ကောင်းမွန်သောနည်းစနစ်များဖြင့်စိုက်ပျိုးရန်စိုက်ပျိုးရေလိုအပ်ပါသည်။ဒေသအခြေအနေအရကုန်းမြင့်မြေယာများဖြစ်သည့်အလျောက် စိုက်ပျိုးရေရရှိရန်ခက်ခဲပါသည်။

အဟန့်အတားများ၊ စိန်ခေါ်မှုများ	ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
• ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းအခွင့်အလမ်းနည်းပါးမှု	• စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သောစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများပေါ်ထွန်းလာနိုင်ရန်အတွက်ကုန်ချောပြုပြင်ထုတ်လုပ်ခြင်းများကို လုပ်ဆောင်နိုင်သော်လည်း လိုအပ်သောအရင်းအနှီးနှင့်အတတ်ပညာများမရှိခြင်းကြောင့်၄င်းလုပ်ငန်းများကိုစိတ်ဝင်စားမှုအားနည်းကြပါသည်။ ထိုလုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန်သက်ဆိုင်ရာဌာနဆိုင်ရာများနှင့်ချိတ်ဆက်မှုမှာလည်း အားနည်းပါသည်။
• ကျေးရွာလူထု အနေဖြင့် ပညာရေး၏အရေးပါမှုကိုသိမြင်မှုအားနည်းခြင်း • ကျေးရွာလူထုများမှာရိုးရာလယ်ယာလုပ်ငန်းကိုသာလုပ်ကိုင်လိုစိတ်ရှိကြပြီး ပညာရေးကိုစိတ်ဝင်စားမှုမရှိခြင်း	• ကျေးရွာလူထုများမှာ၄င်း၏စားဝတ်နေရေးအတွက်အရေးကြီးသောလယ်ယာလုပ်ငန်းကိုသာလုပ်ကိုင်လိုစိတ်ရှိကြပြီးပညာရေးကိုစိတ်ဝင်စားမှုမရှိခြင်း။
• ဘက်နှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုများအားလက်လှမ်းမီရန်ခက်ခဲမှု	• ဆင်းရဲသားလယ်သမားငယ်များအတွက်သင့်တော်သောချေးငွေဝန်ဆောင်မှုများအားလက်လှမ်းမမီနိုင်ပါ ။
• သစ်ပင်သစ်တောများကို အမှီပြုနေထိုင်ရမှုကများပြားခြင်း • ရေရှည်အတွက်သစ်တောထိန်းသိမ်းရန် အသိပညာအားနည်းခြင်း	• ကျေးရွာအနေဖြင့် သဘာဝသစ်တောသစ်ပင်များကိုအမှီပြုနေထိုင်ကြရပါသည်။ • နောင်လာမည့်မျိုးဆက်များအတွက်သစ်တောသစ်ပင်များကိုထိန်းသိမ်းရမည်ကိုသိမြင်မှုအားနည်းခြင်း။

ရည်ညွှန်း။ ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသောသတင်းအချက်များ (၂၇-၂၉၊ ဇူလိုင်လ၊ ၂၀၁၅)

ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက်- ပြဿနာများအား ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းမှသည် ဖြစ်နိုင်ချေရှိသည့် ဖြေရှင်းနည်းဆီသို့

ဇယား (၄၅) ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက် (ပြဿနာ ဆန်းစစ်ခြင်းမှ ဖြေရှင်းနည်း အထိ)

ပြဿနာ	ပြဿနာအရင်းအမြစ်	အလားအလာ	အတားအစီး/စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းနိုင်မည့် နည်းလမ်း	စီမံကိန်း
<u>စိုက်ပျိုးရေး ကဏ္ဍ</u>					
• မြေဆီလွှာတိုက်စားခြင်း • နှစ်ရှည်သီးပင်စိုက်ပျိုးမှုနည်းခြင်း • ဟင်းသီးဟင်းရွက်သီးနှံမှ အချို့နှစ်များတွင်အမြတ်မရရှိခြင်း • သီးနှံတိုးတက်စိုက်ပျိုးရန်ရေအရင်းအမြစ်ရှားပါးခြင်း	• မြေဆီလွှာထိန်းသိမ်းနည်းများကိုမသိခြင်း • တည်ငြိမ်သောသီးနှံစျေးကွက်စနစ်လိုအပ်ခြင်း • ချက်ခြင်းအကျိုးဖြစ်ထွန်းသောသီးနှံများကိုသာအလေးထားခြင်း • ရေရှည်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပြုရန်ငွေကြေးမတတ်နိုင်ခြင်း • ရေရှည်အမြင်အားနည်းခြင်း	❖ သီးနှံစုံစိုက်ပျိုးရန်မြေ၊ရာသီဥတုအခြေအနေပေးခြင်း ❖ မြန်မာနိုင်ငံတစ်ဝှမ်းသို့ဟင်းသီးဟင်းရွက်ဖြန့်ချိသောဒေသဖြစ်ခြင်း ❖ လုပ်ငန်းရှင်များကကုန်ချောထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းများကိုရှမ်းပြည်တောင်ပိုင်းတွင်စတင်လာခြင်း	❖ ရေရှည်နည်းပညာအထောက်အပံ့ပေးသော၊ ချေးငွေပေးသောအဖွဲ့အစည်းများနှင့်ချိတ်ဆက်နိုင်မှုအားနည်းခြင်း ❖ နှစ်ရှည်သီးနှံများနှင့်ဆိုင်သောကမ္ဘာ စျေးကွက်၊ဒေသတွင်းစျေးကွက်များ၏သတင်းအချက်အလက်များနှင့်ဗဟုသုတများတွင်အားနည်းခြင်း ❖ စိုက်ပျိုးမြေကိုအပြည့်အဝအသုံးမချနိုင်ခြင်း ❖ ဒေသထွက်အရည်အသွေးမမှီသောမျိုးစေ့များကိုသုံးစွဲခြင်း	• ဟင်းသီးဟင်းရွက်ကိုသာအားထားစိုက်ပျိုးမှုပုံစံတစ်မျိုးတည်းမှစျေးကွက်ဝင်သီးနှံစုံပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးခြင်း • မိရိုးဖလာထုတ်လုပ်စိုက်ပျိုးနည်းစနစ်မှတန်ဖိုးမြင့်အော်ဂဲနစ်ထုတ်ကုန်များထုတ်လုပ်ခြင်း • စိုက်ပျိုးရရှိရေးနည်းပညာများ၊အရင်းအမြစ်များ၊ဖြေရှင်းနည်းလမ်းများရှာဖွေရေး • ကုန်ချောထုတ်လုပ်ရန်ဆောင်ရွက်ခြင်း	• သီးနှံထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်ရေးအတွက်စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာနည်းပညာဗဟုသုတ၊ကျွမ်းကျင်မှုများရရှိအောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း

ပြဿနာ	ပြဿနာအရင်းအမြစ်	အလားအလာ	အတားအစီး/စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းနိုင်မည့်နည်းလမ်း	စီမံကိန်း
				နှင့်ကုန်ချောထုတ်လုပ်သည့်လုပ်ငန်းရှင်များအားဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ခြင်း	
မွေးမြူရေး • မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းကိုဝင်ငွေရလုပ်ငန်းအဖြစ် စနစ်တကျလုပ်ကိုင်ဆောက်ရွက်မှုမရှိခြင်း	• တိရစ္ဆာန်များမွေးမြူရာတွင်ခေတ်မှီသောမွေးမြူခြင်းများ • မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ရှားပါးခြင်း • ရင်းနှီးငွေမတတ်နိုင်ခြင်း	• နွားစာ၊ ဝက်စာအတွက်ဟင်းသီးဟင်းရွက်နှင့်အစာစိမ်းများပေါများစွာရရှိခြင်း • ခိုင်းနွားအဖြစ်အသုံးပြုရန်မြန်မာပြည်အလယ်ပိုင်းမှဝယ်ယူရသည်အထိဈေးကွက်ရှိခြင်း	• တစ်ပိုင်တစ်နိုင်တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေးအတွက် ငွေကြေးနှင့်နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုများမဖွံ့ဖြိုးမှုကြောင့်ကျေးရွာလူထု၏ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းအပေါ်အလေးထားစိတ်လျော့နည်းခြင်း	• တိရစ္ဆာန်တိုးတက်မွေးမြူနိုင်ရန်ချေးငွေဝန်ဆောင်မှုများရရှိရေးနိုင်ငံတော်သို့တင်ပြခြင်း • တိမွေးကုဋီးစီးဌာနနှင့်ချိတ်ဆက်၍သင်တန်းများပို့ချပေးခြင်းနှင့်မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များရယူခြင်း။	• တစ်နိုင်တစ်ပိုင်တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများတိုးတက်လုပ်ကိုင်နိုင်ရေးဆောင်ရွက်ခြင်း • မွေးမြူရေးအရင်းအနှီးပံ့ပိုးပေးခြင်း • မွေးမြူရေးဆိုင်ရာသင်တန်း • ကျွဲနွားသောက်ရေကန် • ဝက်မျိုးကောင်းမျိုးသန့်
စိုက်ပျိုး၊မွေးမြူရေးမဟုတ်သော					

ပြဿနာ	ပြဿနာအရင်းအမြစ်	အလားအလာ	အတားအစီး/စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းနိုင်မည့် နည်းလမ်း	စီမံကိန်း
လုပ်ငန်းများ • လုပ်ငန်းအခွင့် အလမ်းရှားပါးခြင်း	• လယ်ယာထွက်ကုန်များပေါများစွာရှိနေသော်လည်း ကုန်ချောအဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲနိုင်သည့် လုပ်ငန်းများပေါ်ထွန်းမှုအားနည်းခြင်းနှင့်နည်းပညာမရှိခြင်း • သဘာဝခရီးသွားလုပ်ငန်းများပေါ်ထွန်းလာအောင်မစွမ်းဆောင်နိုင်ခြင်း	• ကုန်ချောပြုပြင်၍ထုတ်လုပ်ရန်လယ်ယာထွက်ကုန်ကြမ်းများပေါများစွာရှိခြင်း • ဆက်သွယ်ရေးသယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလမ်းကြောင်းကောင်းမွန်ခြင်း ❖ မီးခိုးတိတ်စီးပွားရေး(သို့မဟုတ်)သဘာဝအခြေပြုခရီးသွားလုပ်ငန်းနှင့်ရပ်ရွာအခြေပြုခရီးသွားလုပ်ငန်းများဖန်တီးနိုင်သောသဘာဝတောတောင်နှင့်ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုများတည်ရှိခြင်း	• အသေးစားအလတ်စားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများဖွံ့ဖြိုးရန်ပုဂ္ဂလိကရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမဖွံ့ဖြိုးခြင်း • စိုက်မွေးမဟုတ်သောလုပ်ငန်းများဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်စီမံချက်များဖြင့် ဆောင်ရွက်မှု မရှိခြင်း	မြို့နယ်နှင့် အခြားပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ၏အကူအညီကိုယူ၍ • ကုန်ထုတ်လုပ်မှုဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်နိုင်အောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ • ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများတွင်ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်နိုင်အောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း • ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုများရရှိအောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း	အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများပြားလာစေရေး ➢ ကျွမ်းကျင်မှုသင်တန်းများ ➢ အသေးစားအလတ်စား၊အလတ်စား ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်နိုင်ရေး
ပညာရေး • ပညာရေးအ	• ကျေးရွာလူထုနှင့်	• အစိုးရ၏ပညာရေး	• မိဘဆရာအသင်းတွင် ရန်ပုံငွေ	• မိဘဆရာအသင်း	• ကျောင်းအိမ်သာ

ပြဿနာ	ပြဿနာအရင်းအမြစ်	အလားအလာ	အတားအစီး/စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းနိုင်မည့်နည်းလမ်း	စီမံကိန်း
ဆောက်အဦးများမပြည့်စုံခြင်း	မိဘဆရာအသင်းတို့စုစည်းဆောင်ရွက်ရန်အစီအစဉ်ရေးဆွဲ မထားခြင်း	ထောက်ပံ့မှုအစီအစဉ်ရှိခြင်း • ကျောင်းအဆောက်အဦနှင့်စာရေးကိရိယာများကို အစိုးရ၊ UNDP/UNESCO တို့မှ ထောက်ပံ့မှုရှိခြင်း	မလုံလောက် • မိဘဆရာအသင်းတွင်နှစ်အလိုက်စီမံချက်နှင့်ရေရှည်စီမံချက်များရေးဆွဲဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်ခြင်း	အားစီမံချက်ရေးဆွဲအကောင်ထည်ဖော်နိုင်ရန် လိုအပ်သောနည်းပညာနှင့်လုပ်နည်းစနစ်များလေ့ကျင့်ပေးခြင်း • ကျေးရွာနှင့်ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနထံမှလိုအပ်သောအရင်းနှီးများတောင်းခံ၍အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း	(၂)လုံး • ကျောင်းခြံစည်းရိုး • ကျောင်းစာကြည့်တိုက်ဆောက်လုပ်ခြင်း • ဝန်ထမ်းအိမ်ရာဆောက်လုပ်ခြင်း
ကျန်းမာရေး					
• ကျန်းမာရေးဗဟုသုတနှင့်အဟာရတန်ဖိုးများကို သိမြင်မှုအားနည်းခြင်း	• တကိုယ်ရေကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုအားနည်းခြင်း • အဟာရမပြည့်ဝခြင်း၏အကျိုးအပြစ်များကို သိမြင်မှုမရှိခြင်း • ကျန်းမာရေးအသိပညာပေးခြင်းများ	• အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများမှကျန်းမာရေးအသိပညာပေးခြင်းတို့ကိုလက်ရှိဆောင်ရွက်လျက်ရှိခြင်း • ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနမှလည်းတကိုယ်ရေ	• အများစုမှာရိုးရာဓလေ့များအတိုင်းနေထိုင်ကြပြီးကျန်းမာရေးကိုဂရုစိုက်မှု အားနည်းပြီးကျန်းမာရေးဂရုစိုက်သည့်နေထိုင်ပုံနှင့်သက်တောင့်သက်သာမရှိကြခြင်း	• ပင်းတယမြို့နယ်ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနနှင့်ချိတ်ဆက်၍လစဉ်၊သုံးလတစ်ကြိမ်၊နှစ်စဉ်ကျန်းမာရေးနှင့်အဟာရပိုင်းဆိုင်ရာဟောပြောပွဲများပြုလုပ်ရန်လုပ်	ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေးအခြေအနေတိုးတက်အောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း • ကျောင်းအိမ်သာ(၂)လုံး • သောက်သုံးရေကန်ပြုပြင်ရန်

ပြဿနာ	ပြဿနာအရင်းအမြစ်	အလားအလာ	အတားအစီး/စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းနိုင်မည့်နည်းလမ်း	စီမံကိန်း
	အား နည်းခြင်း	ကျန်းမာရေးအသိပညာပေးခြင်းများရှိခြင်း		ငန်းအဆိုပြုလွှာတင်ခြင်း	• အဝီစိတွင်းတူးဖော်ခြင်း • ယင်လုံအိမ်သာခွက်၊ပိုက်ပုံပိုးခြင်း

ကိုးကားစာရင်း

၁။ မွေးမြူရေး၊ ရေလုပ်ငန်းနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၏ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်း လမ်းညွှန်စာအုပ်၊ ၂၀၁၅၊ မေ၊

၂။ လွိုင်လင်မြို့နယ်၊ နောင်ဟိုင်းကျေးရွာတွင် ၂၀၁၅ ဩဂုတ်လတွင် ကျင်းပခဲ့သော ကျေးရွာ အခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းလုပ်ငန်းမှ မှတ်စုများ၊

၃။ ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၏ ကျေးရွာဆိုင်ရာ ရည်ညွှန်းမှတ်တမ်းစာအုပ်၊

အပိုင်း (ခ) စီမံချက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်

စီမံချက်အဆိုပြုလွှာ (သို့) စီမံချက်အကြောင်းအရာ (Project profile)

ကျေးရွာ - ကျေးရွာအုပ်စု - မြို့နယ် - တိုင်းဒေသကြီး / ပြည်နယ် -	
စီမံချက်အမည် -	
စီမံချက်ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြချက် (သို့) လက်ရှိအခြေအနေ	
စီမံချက်ရည်ရွယ်ချက်(လက်ရှိအခြေအနေအား ပိုကောင်းအောင်ဆောင်ရွက်လိုသည့် ဆန္ဒဖော်ပြရန်)	
မျော်မှန်းအကျိုးရလဒ် (လက်ငင်းရည်ရွယ်ချက် ရောက်ရှိပြီးနောက် ထပ်ဆင့်ရရှိလာမည့် အကျိုးကျေးဇူး များ)	
စီမံချက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်ဖော်ပြခြင်း (ဘာလုပ်မည်၊ ဘယ်လောက် ပမာဏလုပ်ရမည်)	
စီမံချက် ကုန်ကျစရိတ်ထည့်ဝင်မှု	
ခန့်မှန်းကုန်ကျစရိတ် (ကျပ်)	ထည့်ဝင်မည့် အစီအစဉ်
• .....(ငွေသား) • .....(ငွေသား) • .....(ပစ္စည်း/လုပ်အား) •	• ကျေးလက်ဦးစီး • ကျေးရွာ • ကျေးရွာ •

အကျိုးခံစားသူဦးရေ	လူဦးရေ			ဆင်းရဲချမ်းသာမှု အဆင့်အတန်း (အိမ်ခြေ)				
	ကျား	မ	ပေါင်း	၁	၂	၃	၄	ပေါင်း
ကျေးရွာအဆင့်								
အကျိုးခံစားမည့် ဦးရေ								
မှတ်ချက်။ ချောင်လည်အဆင့် –၁၊ အလယ်အလတ်အဆင့် – ၂၊ ဆင်းရဲ – ၃၊ အလွန်ဆင်းရဲ – ၄								

စီမံချက် အကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့် အစီအစဉ်များ

(၁) တာဝန်ယူအကောင်အထည်ဖော်မည့် အဖွဲ့အစည်း (များ)၊ အကောင်ထည်ဖော်မည့်စနစ် (ကော်မတီကိုယ်တိုင်၊ ကန်ထရိုက်ဌား)
(၂) စီမံချက်စတင်မည့် အချိန် ခန့်မှန်း
(၃) စီမံချက်ပြီးစီးမည့်အချိန်
(၄) ကျေးရွာထည့်ဝင်မှု ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်မည့် အစီအစဉ်
(၅) လုပ်ငန်းလည်ပတ်ရေး၊ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးတို့အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ